

Annual รายงานประจำปี

2007
Report
2550

ISBN : 978-974-682-294-7

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
Department of Livestock Development
Ministry of Agriculture and Cooperatives

รายงานประจำปี 2550

Annual Report 2007

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
Department of Livestock Development
Ministry of Agriculture and Cooperatives

คำนำ

ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.2550 ที่ได้รวบรวมเสนอไว้ในรายงานฉบับนี้ เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจและบุคคลทั่วไปทราบและเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ รวมทั้งความก้าวหน้าในการปศุสัตว์ของประเทศ โดยเสนอในรูปแบบรายงานการดำเนินงานตามแนวทางการจัดทำรายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการคลัง หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณารูปแบบและวิธีการจัดทำรายงาน ให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศ

กรมปศุสัตว์หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่น่าสนใจหรือ หน่วยงานต่างๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนักน้อย

กองแผนงาน กรมปศุสัตว์

Contents

สารบัญ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน 01

ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน 05

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการ

ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการ 15

ตามคำรับรองการปฏิบัติ

ราชการของหน่วยงาน

ผลการปฏิบัติราชการภายใต้ 16

แผนปฏิบัติราชการประจำปี

ของหน่วยงาน

24

26

29

40

48

65

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

การวิเคราะห์ทางการเงิน

ส่วนที่ 4

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2550

พันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์

Department of livestock Development

ผู้บริหารกรมปศุสัตว์

นายภิรมย์ ศรีจันทร์
อธิบดีกรมปศุสัตว์

นางสาวฉวีวรรณ เลี้ยววิจักขณ์
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

นายจิระวัตร เข็มสวัสดิ์
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์

แผนการแบ่งเขตปศุสัตว์

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 5

39. เชียงใหม่ 43. แพร่
40. เชียงราย 44. แม่ฮ่องสอน
41. น่าน 45. ลำปาง
42. พะเยา 46. ลำพูน

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 6

47. พิจิตร 52. เพชรบูรณ์
48. กำแพงเพชร 53. สุโขทัย
49. ตาก 54. อุตรดิตถ์
50. นครสวรรค์ 55. อุทัยธานี
51. พิษณุตร

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 7

56. นครปฐม
57. กาญจนบุรี
58. ประจวบคีรีขันธ์
59. เพชรบุรี
60. ราชบุรี
61. สมุทรสาคร
62. สมุทรสงคราม

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 8

63. สุราษฎร์ธานี 67. พังงา
64. กระบี่ 68. ภูเก็ต
65. นครศรีธรรมราช 69. ระนอง
66. ชุมพร

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 9

70. สงขลา 74. พัทลุง
71. ตรัง 75. ยะลา
72. นราธิวาส 76. สตูล
73. ปัตตานี

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 1

1. ปทุมธานี 7. สระบุรี
2. กรุงเทพมหานคร
3. ชัยนาท 8. อ่างทอง
4. นนทบุรี 9. สิงห์บุรี
5. อโยธยา 10. สุพรรณบุรี
6. ลพบุรี

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 2

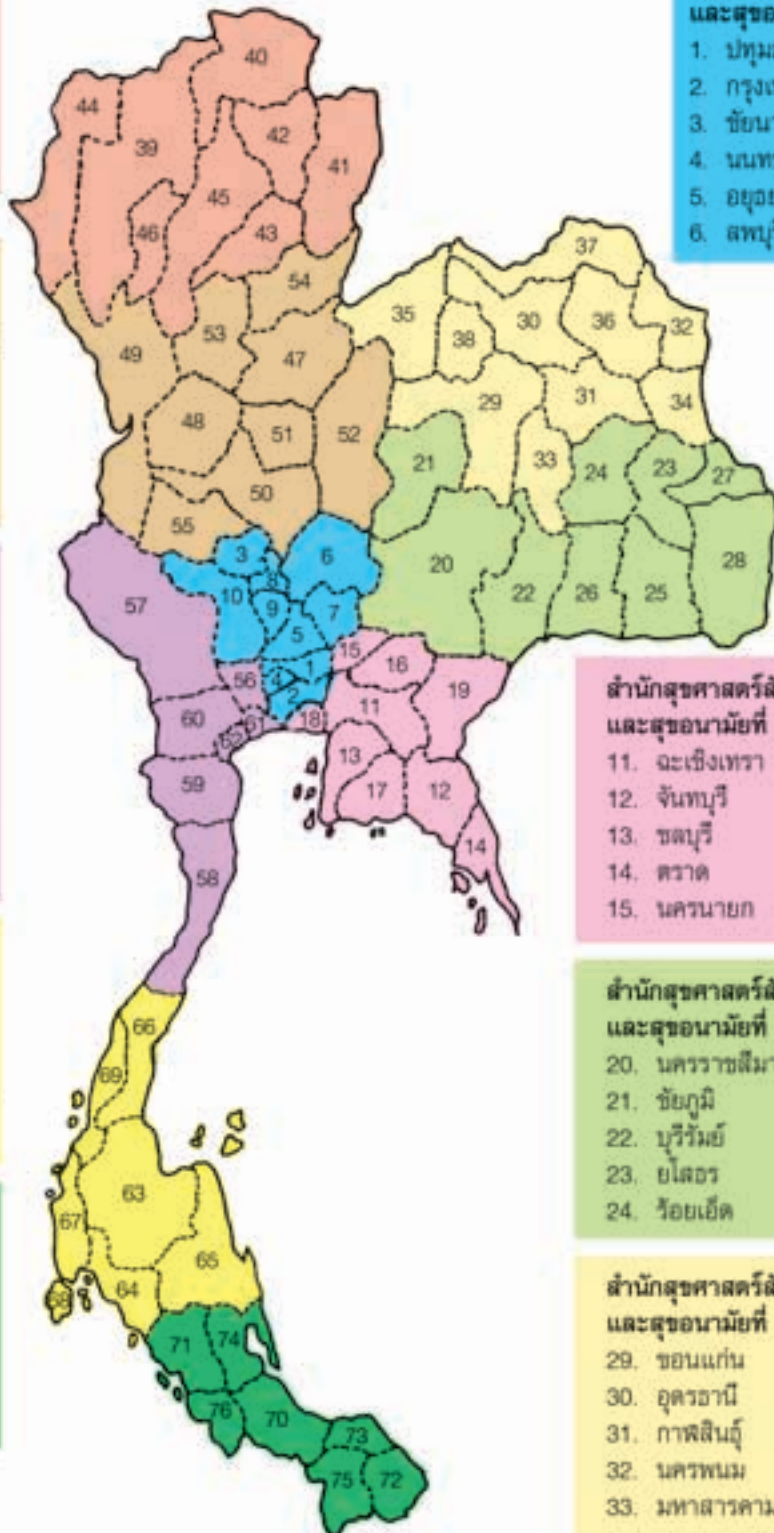
11. ฉะเชิงเทรา 16. ปราจีนบุรี
12. จันทบุรี 17. ระยอง
13. ชลบุรี 18. สมุทรปราการ
14. ตราด 19. สระแก้ว
15. นครนายก

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 3

20. นครราชสีมา 25. ศรีสะเกษ
21. ชัยภูมิ 26. สุรินทร์
22. บุรีรัมย์ 27. อำนาจเจริญ
23. ยโสธร 28. อุบลราชธานี
24. ร้อยเอ็ด

สำนักอุตสาหกรรมสัตว์ และสุขอนามัยที่ 4

29. ขอนแก่น 34. มุกดาหาร
30. อุตรดิตถ์ 35. เลย
31. กาฬสินธุ์ 36. สกลนคร
32. นครพนม 37. หนองคาย
33. มหาสารคาม 38. หนองบัวลำภู

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

1. แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

ชื่อหน่วยงาน กรมปศุสัตว์

วิสัยทัศน์

องค์กรผู้นำด้านปศุสัตว์ ที่มีคุณภาพและโปร่งใส

พันธกิจ

1. วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์
2. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน
3. ควบคุม กำกับ ดูแลตามกฎหมาย

ภารกิจหลักตามกฎหมายกำหนด

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษา วิจัย ด้านการผลิต คัดเลือกและการปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์ การจัดการฟาร์ม อาหารสัตว์ เพื่อให้ได้สัตว์พันธุ์ดี รวมทั้งการอนุรักษ์พันธุกรรมสัตว์และความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ และรักษาสังแวดล้อมจากการปศุสัตว์

3. พัฒนาระบบการผลิตตั้งแต่อาหารสัตว์ ฟาร์ม โรงฆ่าสัตว์ เพื่อให้การรับรองผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ การตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ได้มาตรฐานสากลถูกสุขอนามัย และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

4. ผลิตและจัดหาชีวภัณฑ์ และเวชภัณฑ์ สำหรับสัตว์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ตลอดจนศึกษาวิจัยด้านระบาดวิทยา โรคระบาดสัตว์ การควบคุมป้องกันโรคสัตว์ และโรคติดต่อระหว่างสัตว์ และคน

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงด้านการปศุสัตว์ ทั้งด้านการผลิตสุสานสัตว์ และสุขอนามัยที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

รายชื่อประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงานทั้งหมด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท

เป้าประสงค์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนที่ดำเนินการเสร็จ

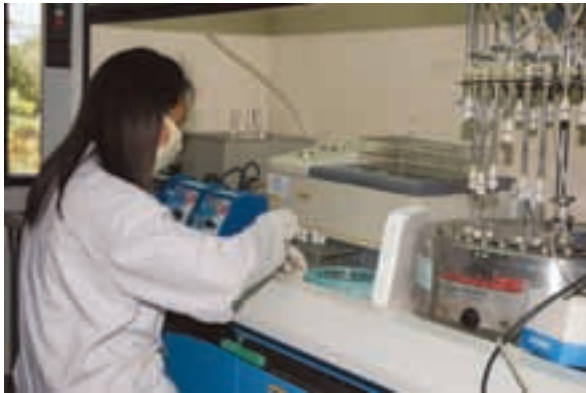

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์เป้าหมาย 86,000 ราย

เกษตรกรและนักเรียนในโครงการพระราชดำริได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านปศุสัตว์ เป้าหมาย 3,400 ราย 500 โรงเรียน

กลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

- การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างสมดุล

เป้าประสงค์ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น

จำนวนฟาร์มที่ตรวจรับรอง เป้าหมาย 24,500 ฟาร์ม

จำนวนโรงงานที่ตรวจรับรอง เป้าหมาย 1,330 โรงงาน

จำนวนสินค้าและตัวอย่างด้านปศุสัตว์ที่ตรวจวิเคราะห์ เป้าหมาย 208,000 ตัวอย่าง

ปศุสัตว์ได้รับการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ เป้าหมาย 25.26 ล้านตัว

จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการชันสูตรโรคสัตว์ เป้าหมาย 700,000 ตัวอย่าง

ควบคุมเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก เป้าหมาย 75 จังหวัด

ปศุสัตว์พันธุ์ดี เป้าหมาย 1.929 ตัว

ปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์ เป้าหมาย 9,600 ตัน

ฟาร์มโคนมที่พัฒนาศักยภาพการผลิต เป้าหมาย 2,400 ฟาร์ม

กลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

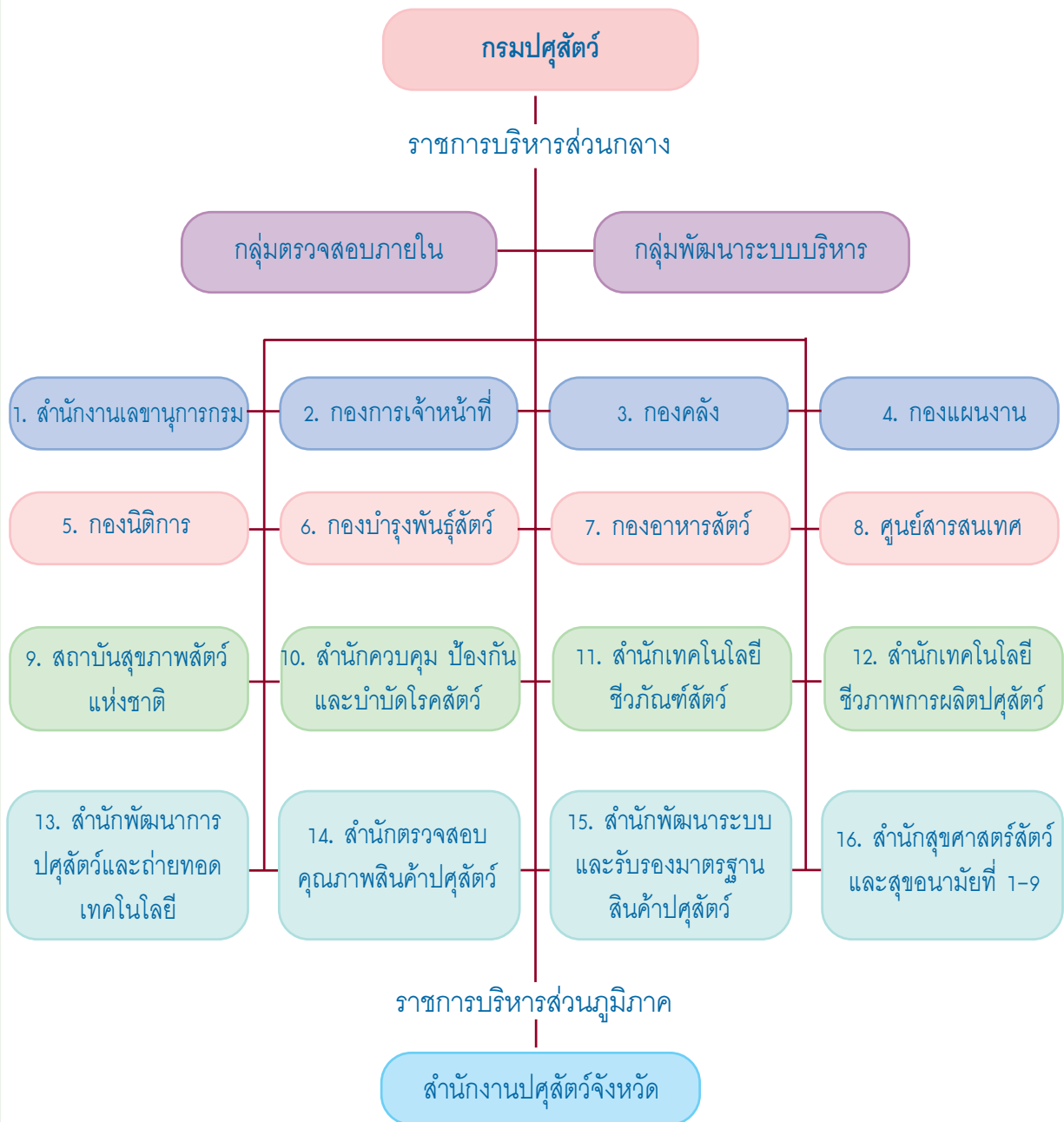
- การพัฒนาสู่ครัวโลก
- การเพิ่มผลิตภาพการผลิต

2. ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน

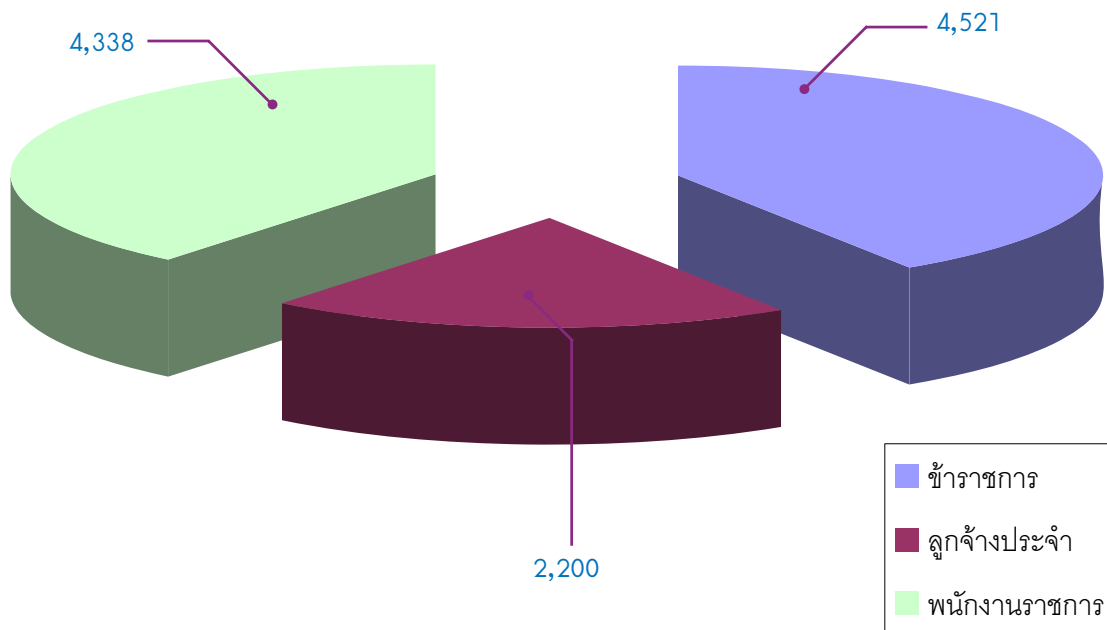
โครงสร้างองค์กร

แผนภูมิการแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์

อัตราการส่งเจ้าหน้าที่

จำนวนอัตราการส่งกรมปศุสัตว์ จำแนกตามประเภท

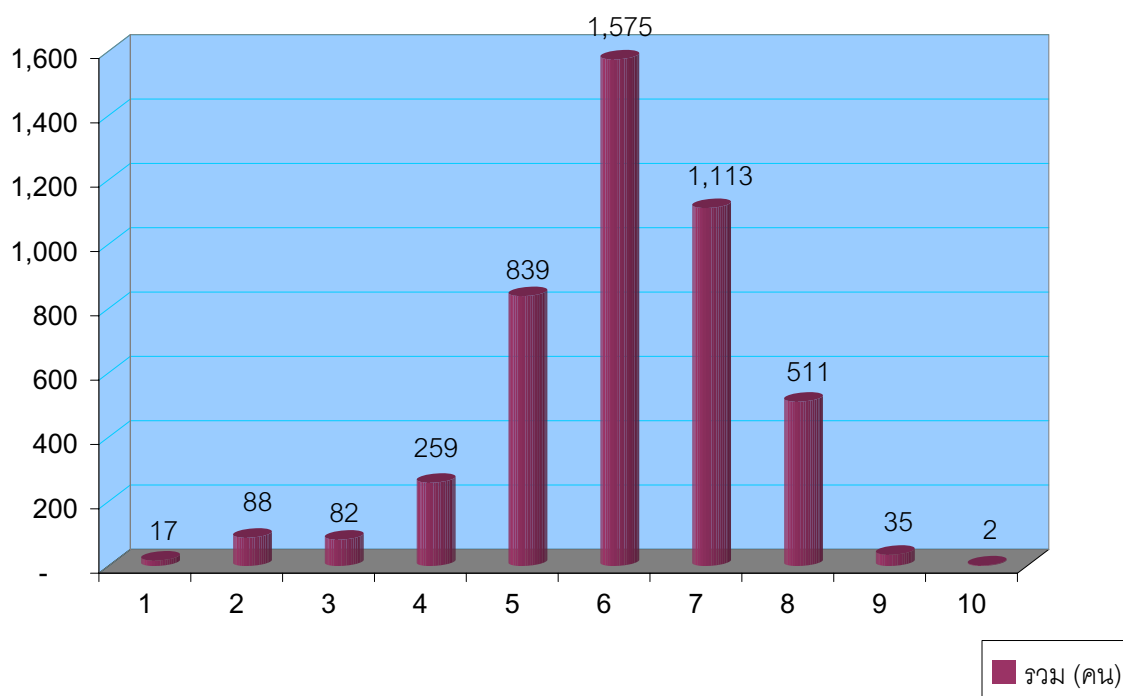
ตารางแสดงอัตราการส่งของกรมปศุสัตว์ ปี 2550 จำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (คน)
ข้าราชการ	4,521
ลูกจ้างประจำ	2,200
พนักงานราชการ	4,338
รวม	11,059

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

อัตราการล้างชำระหนี้

อัตราการล้างชำระหนี้ ปี 2550 จำแนกตามระดับ

อัตราการล้างชำระหนี้ปี 2550 จำแนกตามระดับ

ระดับ	รวม (คน)
1	17
2	88
3	82
4	259
5	839
6	1,575
7	1,113
8	511
9	35
10	2
รวม	4,521

หมายเหตุ : อัตราการถือครองจริง ณ 30 กันยายน 2550

อัตราค่าลงข้าราชการปี 2550

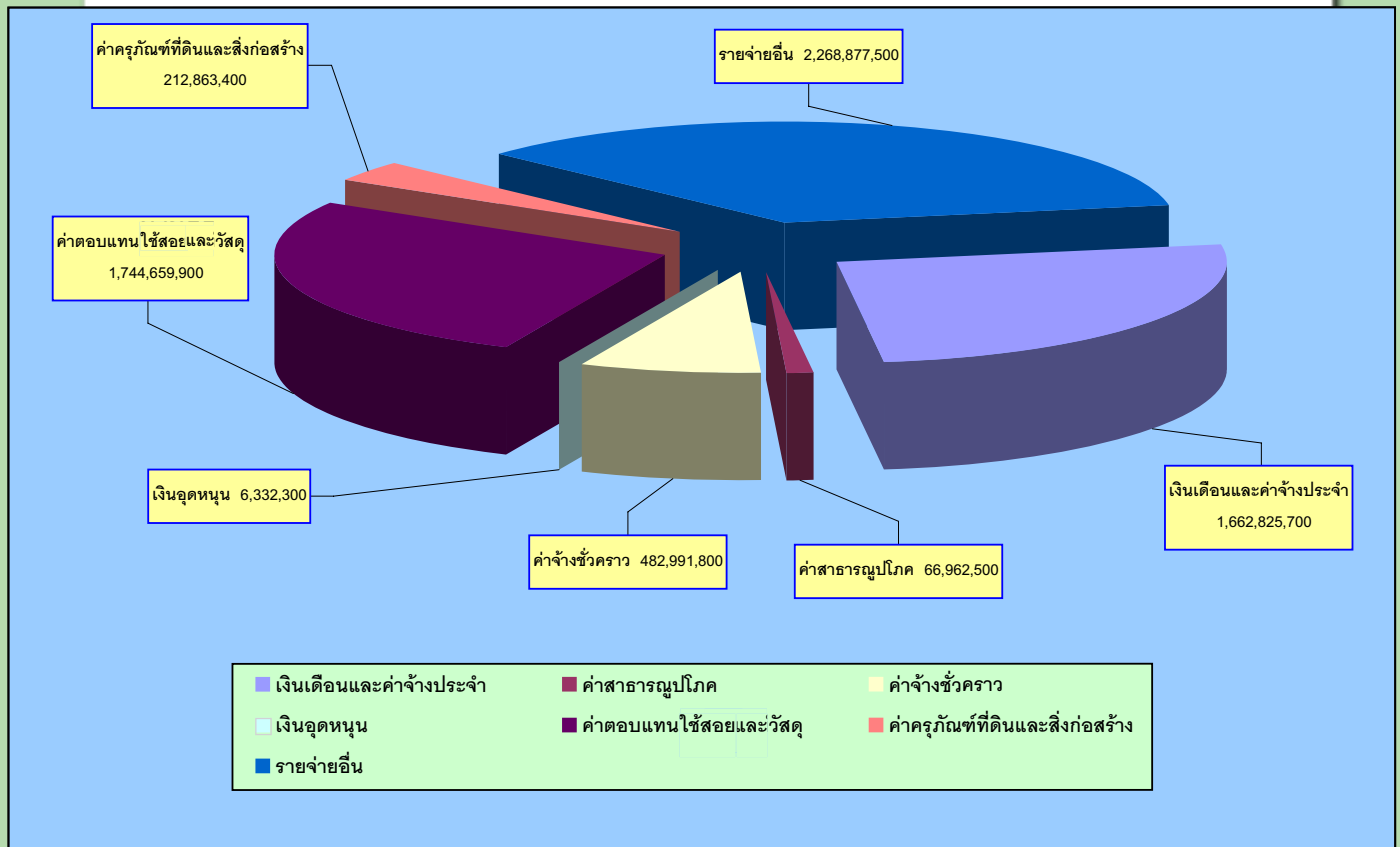
ระดับ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
1	5	12	0	0	17
2	22	65	1	0	88
3	12	69	1	0	82
4	64	179	16	0	259
5	309	496	32	2	839
6	526	981	67	1	1,575
7	175	805	130	3	1,113
8	3	379	119	10	511
9	0	18	15	2	35
10	0	1	1	0	2
รวม	1,116	3,005	382	18	4,521

อัตราค่าลงลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว

	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	รวม
ลูกจ้างประจำ	2,183	17	0	2,200
พนักงานราชการ	3,222	1,112	4	4,338
รวม	5,405	1,129	4	6,538

อัตราค่าธรรมเนียมจริง ณ 30 กันยายน 2550

งบประมาณรายจ่ายประจำปี

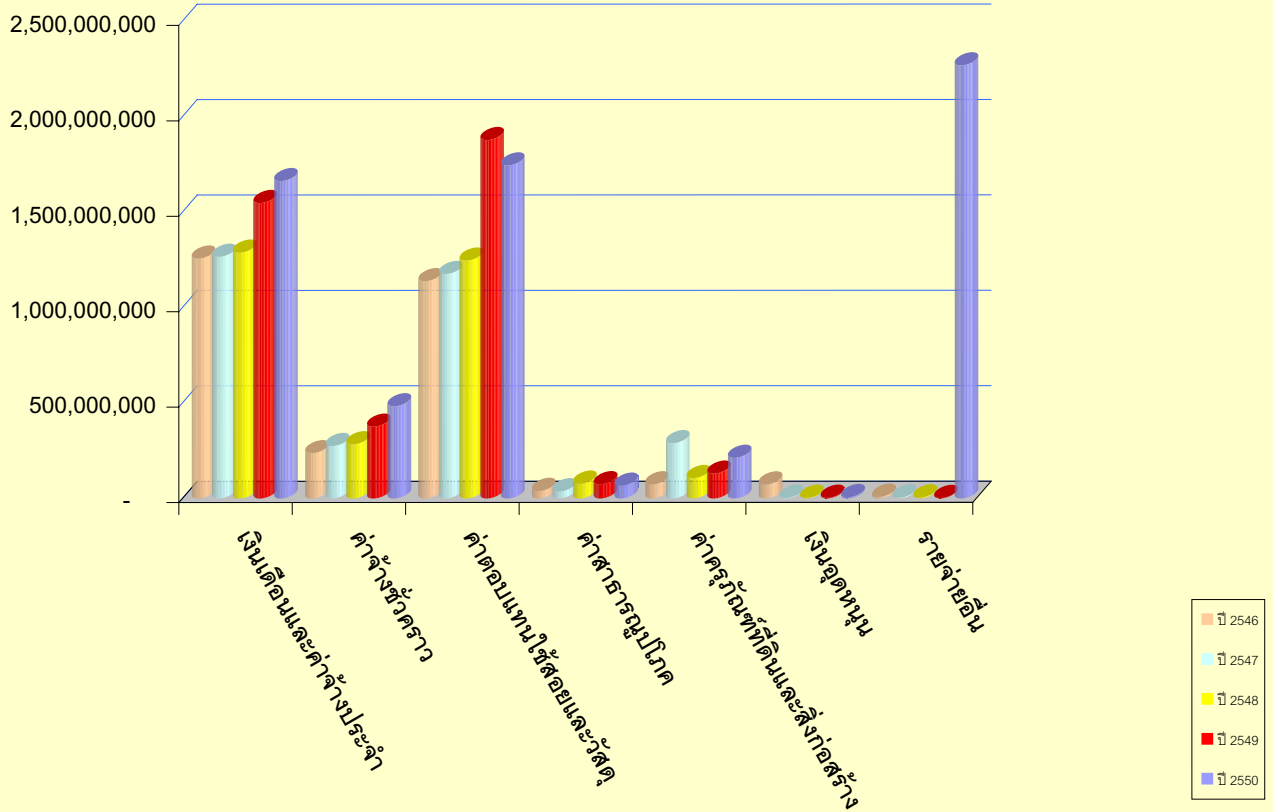

ตารางแสดงหมวดรายจ่ายงบประมาณปี 2550

หมวดรายจ่าย	ปี 2550
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	1,662,825,700
ค่าสาธารณูปโภค	66,962,500
ค่าจ้างชั่วคราว	482,991,800
เงินอุดหนุน	6,332,300
ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	1,744,659,900
ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	212,863,400
รายจ่ายอื่น	2,268,877,500
รวม	6,445,513,100

งบประมาณแยกตามหมวดงบประมาณ

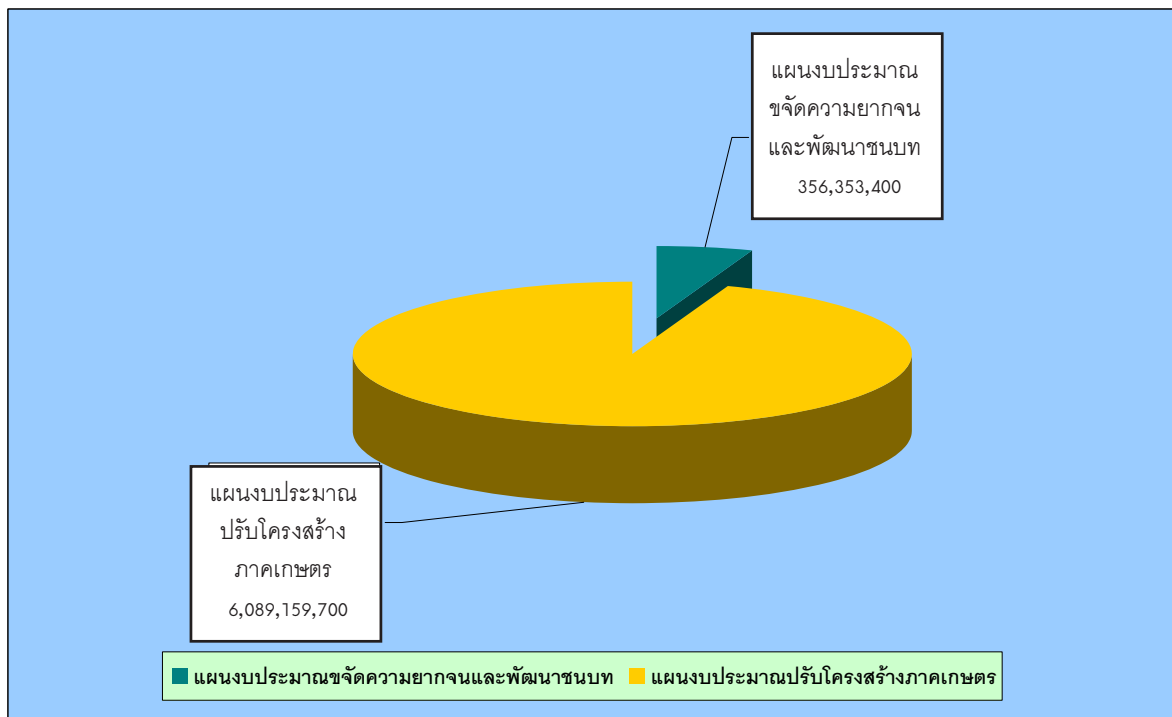
เปรียบเทียบหมวดรายจ่ายงบประมาณปี 2546-2550

ตาราง เปรียบเทียบหมวดรายจ่ายงบประมาณปี 2546-2550

หมวดรายจ่าย	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	1,256,854,000	1,266,554,700	1,288,173,000	1,548,374,600	1,662,825,700
ค่าจ้างชั่วคราว	236,640,400	274,781,800	283,666,000	376,121,800	482,991,800
ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	1,138,182,900	1,176,193,800	1,246,559,500	1,878,122,000	1,744,659,900
ค่าสาธารณูปโภค	39,587,000	37,607,600	77,680,000	74,218,200	66,962,500
ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	74,039,700	289,391,900	106,950,100	129,927,800	212,863,400
เงินอุดหนุน	73,074,800	3,169,500	3,169,500	3,600,000	6,332,300
รายจ่ายอื่น	8,249,000	5,000,000	5,062,000	2,204,100	2,268,877,500
รวม	2,826,627,800	3,052,699,300	3,011,260,100	4,012,568,500	6,445,513,100

งบประมาณรายจ่ายตามแผนงบประมาณ

1. แผนงบประมาณจัดความยากจนและพัฒนาชนบท 356,353,400 บาท
2. แผนงบประมาณปรับโครงสร้างภาคเกษตร 6,089,159,700 บาท

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน		
			ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล		50		4.8466	
1. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของกระทรวง		15		4.5000	
1.1 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับ	5	4.00	4.0000	0.2000
1.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเกษตรภาคเกษตร	ล้านล้านบาท	3	0.97	5.0000	0.1500
1.3 ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดการและฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อการผลิต	ร้อยละ	4		4.7500	
1.3.1 ทรัพยากรน้ำ	ร้อยละ	1	40.14	4.0000	0.0400
1.3.2 ทรัพยากรดิน	ร้อยละ	3	50.85	5.0000	0.1500
1.4 ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม	ระดับ	3	4.50	4.5000	0.1350
2. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์กลุ่มภารกิจ		15		5.0000	
2.1 จำนวนผลงานวิจัยที่กลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการเกษตร	เรื่อง	3	14.00	5.0000	0.1500
2.2 ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	ร้อยละ	5	46.06	5.0000	0.2500
2.3 ร้อยละจำนวนโรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	ร้อยละ	5	88.13	5.0000	0.2500
2.4 ร้อยละของสินค้าเกษตรส่งออกทั้งหมดที่ไม่ถูกปฏิเสธจากต่างประเทศ	ร้อยละ	2	100.00	5.0000	0.1000
3. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า	ร้อยละ	20		4.9915	

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน		
			ผลการ ดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการในปีที่ขอ ประเมิน	โครงการ	4	77.00	5.0000	0.2000
3.2 ร้อยละของจำนวนปศุสัตว์พันธุ์ดีที่ส่งเสริม เปรียบเทียบกับจำนวนปศุสัตว์ทั้งหมด (เฉพาะโคนม ไก่เนื้อ และกระบือ)	ร้อยละ	3	7.08	5.0000	0.1500
3.3 ร้อยละความสำเร็จของการตรวจรับรองสินค้า ปศุสัตว์แล้วเสร็จและแจ้งผลการตรวจสอบภายใน ระยะเวลาที่กำหนด	ร้อยละ	4	100.00	5.0000	0.2000
3.4 ร้อยละของจำนวนปศุสัตว์ที่ได้รับการควบคุม ป้องกันโรคระบาดสัตว์เปรียบเทียบกับจำนวน ปศุสัตว์ทั้งหมด (เฉพาะโคนม ไก่เนื้อ และกระบือ)	ร้อยละ	3	71.41	5.0000	0.1500
3.5 ร้อยละของฟาร์มสัตว์ปีกมาตรฐานที่ปลอดภัย จากไข้หวัดนก	ร้อยละ	4	100.00	5.0000	0.2000
3.6 ร้อยละของฟาร์มสัตว์ปีกที่ไม่ใช้สารเคมีที่ทาง ราชการประกาศห้ามใช้และปฏิบัติตามระเบียบ ที่กำหนด	ร้อยละ	2	99.98	4.9145	0.0983
มิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ		15		4.5800	
5. ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	5	80.50	4.1000	0.2050
6. ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วม ติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ	ระดับ	4	5.00	5.0000	0.2000
7.1 ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ของราชการ	ระดับ	3	4.40	4.4000	0.1320
7.2 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตาม มาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ระดับ	3		5.0000	
7.2.1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตาม มาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
7.2.2 ระดับความสำเร็จของการจัดทำข้อมูลเรื่อง กล่าวหา/ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตการปฏิบัติ และ/หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง	ระดับ	1	5.00	5.0000	0.0500
7.2.3 ร้อยละของจำนวนสำนวนการสอบสวนที่ดำเนิน การได้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ร้อยละ		ส่วนราชการไม่มีสำนวน ที่ป.ป.ช. ขอทราบ		

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน		
			ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
มิติที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ		10		3.7400	
8. ร้อยละเฉลี่ยของอัตราเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน	ร้อยละ	3	53.80	1.0000	0.0300
9. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานของส่วนราชการ	ระดับ	2	4.7040	4.7040	0.0841
10.1 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการลดรอบระยะเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ	ระดับ	1.50	5.00	5.0000	0.0750
10.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการดำเนินการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานของส่วนราชการ	ระดับ	1.50	5.00	5.0000	0.0750
11. ระดับความสำเร็จของการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยผลิต	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
มิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร		25		4.7380	
12. ระดับความสำเร็จของแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์	ระดับ	3	4.90	4.9000	0.1470
13.1 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
13.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการดำเนินการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรของส่วนราชการ	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
13.3 ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
14. ระดับคุณภาพของการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของส่วนราชการ	ระดับ	4	3.44	3.4375	0.1375
15.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ	ระดับ	1.50	5.00	5.0000	0.0750
15.2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของการดำเนินงานตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ	ระดับ	3.50	5.00	5.0000	0.1750

ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน		
			ผลการดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
16. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตาม ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ	ระดับ	5	5.00	5.0000	0.2500
17. ระดับความสำเร็จของการจัดทำระบบบริหาร ความเสี่ยง	ระดับ	2	5.00	5.0000	0.1000
รวม		100		4.6689	

หมายเหตุ ผลคะแนน ณ มีนาคม พ.ศ. 2551

2.2 ผลการปฏิบัติราชการภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน ชื่อประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงานลำดับที่ 1

ยุทธศาสตร์จัดความยากจนและพัฒนาชนบท

1. แนวทางดำเนินการตามกลยุทธ์ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร

1.1 งาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ

1.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

1.3 ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์ ผลผลิต 73,251 ราย เป้าหมาย 65,600 ราย คิดเป็นร้อยละ 111.67

- คาราวานแก้จน ผลผลิต 10,960 ราย เป้าหมาย 11,400 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.14

- ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลผลิต 211 กลุ่ม เป้าหมาย 211 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00

- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนผลผลิต 300 ศูนย์ เป้าหมาย 300 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 เกษตรกรผลผลิต 9,360 ราย เป้าหมาย 9,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 104.00

- เกษตรกรและนักเรียนในโครงการพระราชดำริได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการปศุสัตว์ ผลผลิต 3,936 ราย เป้าหมาย 3,400 ราย คิดเป็นร้อยละ 115.77

- โรงเรียนในโครงการพระราชดำริได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการปศุสัตว์ผลผลิต 500 โรงเรียน เป้าหมาย 500 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.4 ผลลัพธ์เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- เกษตรกรและนักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาด้านอาชีพปศุสัตว์
- สามารถแก้ไขปัญหาของผู้เลี้ยงสัตว์ที่มาขอรับบริการได้อย่างรวดเร็ว

1.5 ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

- เกษตรกรรายย่อยส่วนมากขาดการพึ่งพาตนเอง ยังต้องการการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากภาครัฐ
- ขาดแรงงานในครัวเรือนและมีพื้นที่ใช้ประโยชน์น้อย
- หากจะดำเนินการผลิตให้เป็นแบบมาตรฐานสากลต้องใช้ทุนสูง แต่เกษตรกรรายย่อยไม่มีศักยภาพที่จะดำเนินการเองได้

1.6 ข้อเสนอแนะ

- ควรจะต้องมีการประกันราคาเท่าที่จำเป็น
- ให้การฝึกอบรมเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการลดต้นทุนการผลิต
- ควรกำหนดระบบการผลิตให้เป็นมาตรฐานสากลสำหรับเกษตรกรรายย่อย

ชื่อประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงานลำดับที่ 2

ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างสมดุล

1. แนวทางดำเนินการตามกลยุทธ์ การเพิ่มผลผลิตทางการผลิต

1.1 งาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก การพัฒนาการผลิตปศุสัตว์

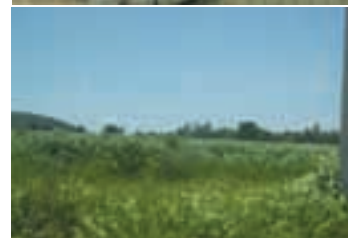
1.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

1.3 ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- วิจัยปศุสัตว์ ผลผลิต 77 เรื่อง เป้าหมาย 77 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 100.00

- พัฒนาพันธุ์ปศุสัตว์ ผลผลิต 2,174,829 ตัว เป้าหมาย 1,929,587 ตัว คิดเป็นร้อยละ 112.71

- พัฒนาพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ผลผลิต 12,267.42 ตัน เป้าหมาย 9,600 ตัน คิดเป็นร้อยละ 127.79

- จำนวนเกษตรกร ที่เข้าสู่ระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์เป้าหมายส่งเสริมในพื้นที่ 50 จังหวัด ผลผลิต 14,412 ราย เป้าหมาย 4,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 360.30

1.4 ผลลัพธ์เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- เพิ่มปริมาณสัตว์พันธุ์ดี และกระจายสัตว์พันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร
- เกษตรกรมีพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีไว้

สำหรับปลูกเลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รับการช่วยเหลือเลี้ยงสัตว์เมื่อประสบภัยธรรมชาติ

1.5 ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

- การสร้างสายพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ ต้องใช้ระยะเวลานาน เพื่อให้ได้พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชอาหารสัตว์ ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ

1.6 ข้อเสนอแนะ

- ยังต้องเป็นการดำเนินการโดยภาครัฐเป็นหลัก และการศึกษาวิจัยต้องใช้ระยะเวลานานในการวิจัย เนื่องจากเกษตรกรของประเทศเป็นรายย่อยไม่มีขีดความสามารถในด้านต้นทุน
- จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์อย่างต่อเนื่องทั้งในภาครัฐ และองค์กรการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชน

2. แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ การพัฒนาสู่ครัวโลก

2.1 งาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก การพัฒนาสุขภาพสัตว์

2.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

2.3 ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- สัตว์ได้รับการป้องกันโรคระบาด ผลผลิต 26.75 ล้านตัว

เป้าหมาย 25.26 ล้านตัว คิดเป็นร้อยละ 105.90

ตัวอย่างที่ได้รับการชันสูตรโรคสัตว์ ผลผลิต 1,107,942

ตัวอย่าง เป้าหมาย 700,000 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 158.28

- ควบคุมไข้หวัดนกในพื้นที่ผลผลิต 76 จังหวัด เป้าหมาย

76 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.4 ผลลัพธ์เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- สามารถลดความสูญเสียจากการเกิดโรคระบาดสัตว์ และทำให้สัตว์มีสุขภาพแข็งแรง

- สามารถลดปัญหาด้านสาธารณสุขอันเนื่องมาจากโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน

2.5 ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยต่อความสำเร็จ

- เกษตรกรยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันโรคส่วนใหญ่ ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ

2.6 ข้อเสนอแนะ

- ผลักดันให้องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพสัตว์ของเกษตรกรในพื้นที่

3. แนวทางดำเนินการตามกลยุทธ์ การพัฒนาสู่ครัวโลก

3.1 งาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก สินค้า
เกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน

3.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

3.3 ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- ฟาร์มที่ตรวจรับรองผลผลิต 31,481 ฟาร์ม เป้าหมาย 24,590 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 128.03
- โรงงานที่ตรวจรับรองผลผลิต 1,446 โรงงาน เป้าหมาย 1,330 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 108.73
- สินค้าและตัวอย่างด้านปศุสัตว์ที่ตรวจวิเคราะห์ผลผลิต 282,548 ตัวอย่าง เป้าหมาย 208,000 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 135.84

3.4 ผลลัพธ์เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้ได้ถูกสุขลักษณะและสุขอนามัย และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
- พัฒนาโรงฆ่าสัตว์ภายในประเทศ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ให้ได้มาตรฐานของประเทศและมาตรฐานสากล
- พัฒนามาตรฐานโรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปเพื่อการส่งออก โรงงานอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้มาตรฐานสากลและตรงตามความต้องการของประเทศคู่ค้า โดยการรับรองระบบ HACCP และ GMP

3.5 ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

- การพัฒนาคุณภาพการผลิตด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากล ยังไม่สามารถดำเนินการได้เท่าเทียมกันระหว่างเกษตรกรรายย่อยกับเกษตรกรรายใหญ่ เนื่องจากต้องใช้ทุนในด้านต่าง ๆ สูง

- การดำเนินการการค้าโลกในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็นระบบการค้าเสรีทำให้แต่ละประเทศได้นำมาตรการด้านสุขอนามัยมาใช้เป็นเงื่อนไข ในการกีดกันการนำเข้าสินค้าอาหารและสินค้าเกษตรจากประเทศอื่น

- สำหรับการพัฒนาเป็นฟาร์มหรือโรงงานมาตรฐานนั้น ขณะนี้ยังไม่มีสิทธิพิเศษใดๆ ให้แก่ผู้ประกอบการ นอกเหนือจากประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับโดยตรง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการพัฒนา

- ยังมีการลักลอบใช้สารต้องห้ามในการเลี้ยงสัตว์โดยมุ่งหวังผลตอบแทนมากกว่าปกติ

3.6 ข้อเสนอแนะ

- เพิ่มศักยภาพของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการยอมรับในระบบการรับรองมาตรฐานด้านการผลิต ในระดับสากล

- พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้ การรับรองมาตรฐานด้านการผลิตระดับสากล เพื่อเปิดตลาดใหม่ให้เพิ่มมากขึ้น

- สร้างมาตรฐานการผลิตสำหรับเกษตรกรรายย่อยในระดับไร่นานอกเหนือจากมาตรฐานเต็มรูปแบบ

- ป้องกันและปราบปรามการใช้สารต้องห้าม

4. แนวทางดำเนินการตามกลยุทธ์ การพัฒนาสู่ระดับโลก

4.1 งาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก การผลิตสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

4.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

4.3 ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- ฟาร์มโคนมที่พัฒนาศักยภาพการผลิต ผลผลิต 2,750 ฟาร์ม เป้าหมาย 2,400 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 114.59

4.4 ผลลัพธ์เปรียบเทียบกับเป้าหมาย

- เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้ได้ถูกสุขลักษณะและสุขอนามัย และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

4.5 ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

- ขาดแรงจูงใจในการผลิตสินค้าปศุสัตว์ เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงและตลาดจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ภายในประเทศคงที่ แต่ตลาดต่างประเทศมีการแข่งขันกันมาก

4.6 ข้อเสนอแนะ

- สนับสนุนการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ในต่างประเทศ และประชาสัมพันธ์สินค้าปศุสัตว์ในภูมิภาคต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

กรมปลุสัตัว

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2	1,605,167,773.68
ลูกหนี้ระยะสั้น		12,940,809.01
รายได้ค้างรับ		32,664,482.20
เงินลงทุนระยะสั้น	3	3,252.29
สินค้าและวัสดุคงเหลือ		94,764,299.34
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		5,410,866.81
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,750,951,483.33
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	4	1,686,366,031.40
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)	5	127,397,059.30
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	6	4,688,480.40
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		6,001,950.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,824,453,521.10
รวมสินทรัพย์		3,575,405,004.43

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้ระยะสั้น		111,899,211.73
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		108,266,496.14
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		19,315.09
รายได้รอการรับรู้ระยะสั้น		43,902,936.43
เงินอุดหนุนรอการรับจากคลังระยะสั้น	7	3,687,544.59
เงินรับฝากระยะสั้น		1,061,249,990.44
เงินกู้ระยะสั้น		16,250.00
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		8,427,592.12
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,337,469,336.54
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น - ระยะยาว		72,627.72
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว		4,703,641.95
เงินอุดหนุนรอการรับจากคลังระยะยาว		7,637,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียน		227,952.13
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		12,641,221.80
รวมหนี้สิน		1,350,110,558.34
สินทรัพย์สุทธิ		2,225,294,446.09
สินทรัพย์สุทธิ		
ทุน		2,086,484,903.28
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายปัจจุบัน		502,240,476.78
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมา		(378,219,716.84)
รายการปรับปรุงตรง		14,788,782.87
รวมสินทรัพย์สุทธิ		2,225,294,446.09

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)
รายได้จากการดำเนินงาน		
รายได้จากรัฐบาล		
งบประมาณประจำ		5,890,453,255.04
งบประมาณลงทุน		322,487,860.67
งบประมาณ - งบกลาง		822,123,793.02
เงินกู้ของรัฐบาล		866,760.00
รวมรายได้จากรัฐบาล		7,035,931,668.73
รายได้จากแหล่งอื่น		
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		3,173,900.35
รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค		1,563,602.00
รายได้อื่น		913,687,510.60
รวมรายได้จากแหล่งอื่น		918,425,012.95
รวมรายได้จากการดำเนินงาน		7,954,356,681.68

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	8	2,463,783,906.19
ค่าบำเหน็จบำนาญ		284,006,806.24
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม		124,170,096.20
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง		153,783,206.69
ค่าวัสดุและค่าใช้สอย	9	1,200,039,008.97
ค่าสาธารณูปโภค	10	169,074,236.80
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	11	343,238,839.79
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน		15,515,194.58
ค่าใช้จ่ายอื่น		743,318,981.93
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		5,496,930,277.39
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		2,457,426,404.29
รายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		
กำไร/ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์		(1,758,716.91)
รายการอื่น ๆ ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		(2,253,344,948.60)
รวมรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		(2,255,103,665.51)
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ		202,322,738.78
รายการพิเศษ		
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายก่อนรายการรายได้แผ่นดิน		202,322,738.78

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน-ภาษี		
ภาษีทางอ้อม	12	11,540.00
รวมรายได้ภาษี		11,540.00
รายได้แผ่นดิน-นอกภาษี		
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		157,073,720.48
รายได้อื่น		16,170,552.34
รวมรายได้้นอกจากภาษี		173,244,272.82
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		173,255,812.82
<u>หัก</u> รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย		-
รายได้แผ่นดินสุทธิจากยอดจัดสรรตามกฎหมาย		173,255,812.82
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง		186,730,306.56
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		13,474,493.74
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		188,848,245.04

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

งบการเงินชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลงบการเงินจากระบบ GFMS ณ วันที่ 24 เมษายน 2551 มาจัดทำ

หมายเหตุที่ 1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

1.1 หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดในหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ตามประกาศกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2546 การจัดประเภทและการแสดงรายการในงบการเงินถือปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุดที่ กค 0410.2/ว 180 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 เรื่องรูปแบบรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐ สำหรับปีงบประมาณ 2549

1.2 หน่วยงานที่เสนอรายงาน

งบการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวมในระดับกรม ซึ่งรวมรายการทางบัญชีที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ส่วนกลางและในหน่วยงานส่วนภูมิภาคภายใต้สังกัดกรมปศุสัตว์ 272 แห่ง

1.3 ขอบเขตของข้อมูลในรายงาน

รายการที่ปรากฏในงบการเงิน รวมถึงสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายใต้ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของหน่วยงานที่ใช้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเป็นรายการที่เกิดจากเงินใน งบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ ซึ่งเป็นรายการที่เกิดขึ้นทั้งที่หน่วยงานในส่วนกลาง และหน่วย งานในส่วนภูมิภาคภายใต้สังกัด

1.4 การรับรู้รายได้

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้เมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง

รายได้เงินนอกงบประมาณรับรู้เมื่อเกิดรายได้

รายได้แผ่นดินรับรู้เมื่อได้รับเงิน

- รายได้แผ่นดินประเภทภาษีแสดงในงบการเงินด้วยยอดสุทธิจากการจ่ายคืนภาษีแล้ว

- รายได้แผ่นดินแสดงเป็นรายการต่างหากจากรายได้และค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมปกติของ

หน่วยงานในงบรายได้และค่าใช้จ่าย

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

- 1.5 วัสดุคงเหลือ
แสดงในราคาทุน และตีราคาวัสดุคงเหลือโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน
- 1.6 เงินลงทุนระยะสั้น
แสดงในราคาทุน ส่วนใหญ่เป็นเงินฝากประจำที่มีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี
- 1.7 เงินลงทุนระยะยาว
เงินลงทุนในรัฐวิสาหกิจแสดงตามวิธีส่วนได้เสีย ส่วนใหญ่เป็นเงินที่รัฐบาลนำลงทุนในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งรัฐบาลสามารถมีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญเหนือรัฐวิสาหกิจนั้น เงินลงทุนระยะยาวแสดงในราคาทุน
- 1.8 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
ที่ดิน แสดงในราคาประเมิน ส่วนใหญ่เป็นที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์
อาคาร แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ประกอบด้วยอาคารที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์ และอาคารที่หน่วยงานไม่มีกรรมสิทธิ์แต่ได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน
อุปกรณ์ แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- อุปกรณ์ที่ได้มาก่อนปี 2540 ไม่นำมาบันทึกบัญชี แต่บันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์
 - อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2545 บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป
 - อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป
- 1.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม
- 1.10 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายคำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	15-40	ปี
ครุภัณฑ์	2-12	ปี
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2-5	ปี

ตารางอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินของกรมปศุสัตว์

ประเภททรัพย์สิน	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราค่าเสื่อมราคา (ร้อยละ)
1. อาคาร	25	4
2. อาคารชั่วคราว	10	10
3. สิ่งก่อสร้าง		
3.1 ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	20	5
3.2 ใช้ไม้หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	10	10
4. ครุภัณฑ์สำนักงาน	10	10
5. ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5	20
6. ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5	20
7. ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
8. ครุภัณฑ์การเกษตร	5	20
9. ครุภัณฑ์โรงงาน	5	20
10. ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	5	20
11. ครุภัณฑ์สำรวจ	10	10
12. ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	5	20
13. ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	4	25
14. ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
15. ครุภัณฑ์อาวุธ	10	10
16. ครุภัณฑ์สนาม	5	20

กรมปลัดสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุที่ 2 - เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดในมือ

เงินสดในมือ - ของส่วนราชการ	3,581,093.65
เงินสดในมือ - ของแผ่นดิน	99,348.89
เช็คในมือ	(6,993,718.26)

เงินฝากสถาบันการเงิน

เงินฝากธนาคารเพื่อนำส่งคลัง	486,570.00
เงินฝากของหน่วยงาน (เงินงบประมาณ)	69,926,450.69
เงินฝากของหน่วยงาน (เงินนอกงบประมาณ)	32,786,855.50
เงินฝากของหน่วยงานที่สถาบันการเงินอื่นของรัฐ	61,578,389.46
เงินฝากออมทรัพย์ที่สถาบันการเงินเอกชนของไทย	8,391,874.54
พัก - ยกยอดเงินฝากออมทรัพย์ - สถาบันการเงินภายในประเทศ	1,038,540.00
พัก - ยกยอด เงินฝากที่ฝากกับสถาบันการเงินของรัฐอื่น	0.50

เงินฝากคลัง

เงินฝากคลัง	1,426,508,418.05
ปรับปรุงบัญชี เงินฝากคลัง	438,787.82
พักยกยอด เงินฝากคลัง	(286,837.16)

รายการเทียบเท่าเงินสดอื่น

เงินทดรองราชการ	32,832,613.45
พัก - เงินทดรองราชการ	(25,220,613.45)

รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,605,167,773.68
---	-------------------------

หมายเหตุที่ 3 - เงินลงทุนระยะสั้น

เงินฝากประจำ

เงินฝากประจำที่สถาบันการเงินของรัฐ	3,252.29
------------------------------------	----------

รวม เงินลงทุนระยะสั้น	3,252.29
------------------------------	-----------------

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุที่ 4 - ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,605,132,600.21
อาคารเพื่อการพักอาศัย	672,108,192.06
อาคารราชพัสดุ - เพื่อการพักอาศัย	3,874,357.55
อาคารสำนักงาน	932,192,537.31
อาคารราชพัสดุ - สำนักงาน	48,392,108.19
อาคารเพื่อประโยชน์อื่น	1,547,690,153.71
อาคารราชพัสดุ - เพื่อประโยชน์อื่น	144,319,165.07
สิ่งปลูกสร้าง	250,854,546.94
สิ่งปลูกสร้าง - ที่ราชพัสดุ	5,701,539.38
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(2,529,190,097.14)
อาคารเพื่อการพักอาศัย	(416,617,323.98)
อาคารราชพัสดุ - เพื่อการพักอาศัย	(188,714.86)
อาคารสำนักงาน	(566,090,217.35)
อาคารราชพัสดุ - สำนักงาน	(3,325,854.23)
อาคารเพื่อประโยชน์อื่น	(1,365,146,894.18)
อาคารราชพัสดุ - เพื่อประโยชน์อื่น	(4,337,804.43)
สิ่งปลูกสร้าง	(173,306,673.15)
สิ่งปลูกสร้าง - ที่ราชพัสดุ	(176,614.96)
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง (สุทธิ)	1,075,942,503.07
อุปกรณ์	2,671,083,081.30
ครุภัณฑ์สำนักงาน	93,063,364.35
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	354,110,256.23
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	145,188,257.52
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	20,280,276.21
ครุภัณฑ์การเกษตร	203,079,679.96
ครุภัณฑ์โรงงาน	50,222,667.01
ครุภัณฑ์สำรวจ	10,700.00
ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	1,654,732,018.20

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

คอมพิวเตอร์	133,355,958.23
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	8,708,058.55
ครุภัณฑ์สนาม	5,888,802.04
ครุภัณฑ์อื่น	2,443,043.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(2,060,659,552.97)
ครุภัณฑ์สำนักงาน	(55,864,430.72)
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	(209,717,493.36)
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	(130,238,715.16)
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	(12,515,409.87)
ครุภัณฑ์การเกษตร	(166,279,637.38)
ครุภัณฑ์โรงงาน	(43,144,295.24)
ครุภัณฑ์สำรวจ	(2,749.76)
ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	(1,343,772,783.08)
คอมพิวเตอร์	(89,478,577.03)
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	(5,295,544.90)
ครุภัณฑ์สนาม	(3,442,011.77)
ครุภัณฑ์อื่น	(907,904.70)
อุปกรณ์ (สุทธิ)	610,423,528.33
รวม ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	1,686,366,031.40

หมายเหตุที่ 5 - สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	473,823,266.89
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(346,426,207.59)
รวม สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)	127,397,059.30

หมายเหตุที่ 6 - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	23,952,228.00
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(19,263,747.60)
รวม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	4,688,480.40

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

หมายเหตุที่ 7 - เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะสั้น

เงินทดรองราชการรับจากคลัง - เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย	3,702,544.59
เงินทดรองราชการรับจากคลัง - อื่น	(15,000.00)
รวม เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะสั้น	3,687,544.59

หมายเหตุที่ 8 - ค่าใช้จ่ายบุคลากร

ค่าใช้จ่ายบุคลากร

เงินเดือน	1,276,150,355.54
โบนัส	48,142.00
เงินเพิ่ม	16,769.90
ค่าล่วงเวลา	23,263,248.50
เงินตอบแทนพิเศษของข้าราชการผู้ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ	3,874,597.07
เงินเพิ่มค่าครองชีพของข้าราชการและลูกจ้าง สังกัด อบจ.	226,352.00
เงินเดือนพนักงานราชการ	420,763,447.64
ค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับข้าราชการ	18,706.97
เงินรางวัลสำหรับผู้บริหาร	4,622,360.95
เงินรางวัลสำหรับหน่วยงาน	16,736,753.57
ค่าเบี้ยเลี้ยง	11,700.00
ค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับพนักงานราชการ	56,950,148.24
เงินประจำตำแหน่งระดับสูงหรือระดับกลาง	15,903.23
เงินประจำตำแหน่งอื่น	10,600.00
เงินตอบแทนพิเศษของลูกจ้างผู้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่ง	4,968,106.18
ค่าจ้างประจำ	345,717,146.61
ค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับลูกจ้าง	10,406.00
ค่าจ้างชั่วคราว	10,493,828.19
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	489,524.62
เงินทำขวัญข้าราชการและลูกจ้าง	1,560.00
เงินชดเชยสมาชิก กบข.	22,262,023.00
เงินสมทบ กบข.	33,388,010.00

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานและลูกจ้างของรัฐ	8,860,203.33
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	24,000,653.22
ค่าเช่าบ้าน	43,044,694.99
เงินช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ	1,228,052.52
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดการประจำตำแหน่ง	356,124.28
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	305,661.00
เงินช่วยการศึกษาบุตร	24,659,034.00
เงินช่วยเหลือบุตร	25,070.00
เงินช่วยการศึกษาบุตร	451,840.00
เงินช่วยค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายให้กับโรงพยาบาลของรัฐ	40,791.00
เงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญ อบจ.	785.00
เงินช่วยค่ารักษาพยาบาลข้าราชการและลูกจ้าง - คนไข้นอก - รพ.รัฐ	86,807,594.45
เงินช่วยค่ารักษาพยาบาลข้าราชการและลูกจ้าง - คนไข้ใน - รพ.รัฐ	50,282,104.34
เงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลข้าราชการและลูกจ้าง-คนไข้นอก-รพ.เอกชน	2,689,028.50
เงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลข้าราชการและลูกจ้าง - คนไข้ใน - รพ.เอกชน	832,054.35
เงินช่วยเหลือค่ารักษาข้าราชการบำนาญคนไข้นอก - รพ.รัฐ	104,535.00
เงินช่วยค่ารักษาพยาบาลตามกฎหมายสงเคราะห์ข้าราชการและลูกจ้าง	55,990.00
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	2,463,783,906.19

หมายเหตุที่ 9 - ค่าวัสดุและใช้สอย

ค่าวัสดุและใช้สอย

ค่าธรรมเนียม	1,944,985.28
ซื้อวัสดุ - หน่วยงานภายนอก	590,027,900.77
ซื้อวัสดุ - หน่วยงานของรัฐ	5,160,262.01
วัสดุใช้ไป	262,540,181.25
ค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษา	65,622,078.92
ค่าจ้างบริการ - หน่วยงานภายนอก	156,347,919.81
ค่าจ้างบริการ - หน่วยงานของรัฐ	8,078,141.12
ค่าธรรมเนียมทางกฎหมาย	160,335.00

กรมปลุสัศว

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

	(หน่วย:บาท)
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	3,340.00
ค่าวัสดุอื่น	19,895,134.73
ค่าประชาสัมพันธ์	14,275,910.15
ค่าจัดพิมพ์	9,625,952.14
ค่าเบี้ยประชุม	825,387.50
ค่าใช้จ่ายที่ปรึกษา	9,272,569.63
ค่าเบี้ยประกันภัย	151,761.34
ค่าครุภัณฑ์มูลค่านต่ำกว่าเกณฑ์	4,005,331.06
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	542,675.00
ค่ารับรอง	1,349,559.65
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ - ภาครัฐ	1,706,299.00
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ - ภายนอก	8,638,614.46
ค่าเช่าเบ็ดเตล็ด - ภาครัฐ	182,628.59
ค่าเช่าเบ็ดเตล็ด - ภายนอก	1,758,957.91
ค่าใช้จ่ายอื่น	833,653.00
ค่าตอบแทนเฉพาะงาน	4,370,879.55
เงินช่วยเหลือบุตรผู้มีสิทธิสังกัดท้องถิ่น	38,500.00
ค่าตอบแทนอื่น	32,554,051.10
ค่าเช่าสินทรัพย์เพื่อการดำเนินงาน - หน่วยงานของเอกชน	126,000.00
รวม ค่าวัสดุและใช้สอย	1,200,039,008.97

หมายเหตุที่ 10 -ค่าสาธารณูปโภค

ค่าสาธารณูปโภค

ค่าไฟฟ้าสำหรับใช้งาน	53,460,984.00
ค่าไฟฟ้าสำหรับขายส่ง	180,633.96
ค่าน้ำประปาสำหรับการใช้งาน	2,896,350.47
ค่าแก๊สสำหรับการใช้งาน	2,073,297.55
ค่าปิโตรเลียมสำหรับการใช้งาน	84,144,236.12
ค่าโทรศัพท์สำหรับการใช้งาน	9,009,814.58

กรมปลุกเสก

หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

	(หน่วย:บาท)
ค่าใช้จ่ายค่าบริการ Internet	13,717,089.00
ค่าไปรษณีย์และขนส่ง	3,508,070.50
ค่าสาธารณูปโภคอื่น	83,760.62
รวม ค่าสาธารณูปโภค	169,074,236.80

หมายเหตุที่ 11 -ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคา - อาคารที่อยู่อาศัย	21,897,361.70
ค่าเสื่อมราคา - อาคารสำนักงาน	33,333,304.82
ค่าเสื่อมราคา - อาคารเพื่อประโยชน์อื่น	35,624,925.08
ค่าเสื่อมราคา - สิ่งปลูกสร้าง	9,581,073.09
ค่าเสื่อมราคา - อาคารราชพัสดุ เพื่อพักอาศัย	182,422.95
ค่าเสื่อมราคา - อาคารราชพัสดุ เพื่อใช้เป็นสำนักงาน	1,754,974.81
ค่าเสื่อมราคา - อาคารราชพัสดุ เพื่อประโยชน์อื่น	4,177,017.75
ค่าเสื่อมราคา - สิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ	174,916.48
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์สำนักงาน	8,330,762.26
ค่าเสื่อมราคา - ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง	38,825,678.09
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	3,578,134.96
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	2,474,795.29
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์การเกษตร	8,459,770.06
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์โรงงาน	987,321.61
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์สำรวจ	1,070.00
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	131,291,809.04
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	21,535,916.85
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	987,685.24
ค่าเสื่อมราคา - ครุภัณฑ์สนาม	656,080.58
ค่าเสื่อมราคา - สินทรัพย์อื่น	205,187.14
ค่าเสื่อมราคา - ถนน	50,561.09
ค่าเสื่อมราคา - เชื้อเพลิง	47,093.82

กรมปศุสัตว์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

(หน่วย:บาท)

ค่าเสื่อมราคา - โครงสร้างพื้นฐานอื่น	16,224,554.05
ค่าตัดจำหน่าย - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2,856,423.03
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	343,238,839.79

หมายเหตุที่ 12 - รายได้ภาษีทางอ้อม

รายได้ภาษีทางอ้อม

รายได้ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตอื่น	11,540.00
รวม รายได้ภาษีทางอ้อม	11,540.00

การวิเคราะห์งบการเงิน

กรมปลัดสัตว์

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

หมายเหตุ (หน่วย:บาท)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2	1,605,167,773.68	44.89%
ลูกหนี้ระยะสั้น		12,940,809.01	0.36%
รายได้ค้างรับ		32,664,482.20	0.91%
เงินลงทุนระยะสั้น	3	3,252.29	0.00%
สินค้าและวัสดุคงเหลือ		94,764,299.34	2.65%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		5,410,866.81	0.15%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,750,951,483.33	48.97%

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	4	1,686,366,031.40	47.17%
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)	4	127,397,059.30	3.56%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	6	4,688,480.40	0.13%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		6,001,950.00	0.17%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,824,453,521.10	51.03%

รวมสินทรัพย์		3,575,405,004.43	100%
---------------------	--	-------------------------	-------------

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2550

	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)	
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น		111,899,211.73	3.13%
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		108,266,496.14	3.03%
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		19,315.09	0.00%
รายได้รอการรับรู้ระยะสั้น		43,902,936.43	1.23%
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะสั้น	7	3,687,544.59	0.10%
เงินรับฝากระยะสั้น		1,061,249,990.44	29.68%
เงินกู้ระยะสั้น		16,250.00	0.00%
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		8,427,592.12	0.24%
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,337,469,336.54	37.41%
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น - ระยะยาว		72,627.72	0.00%
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว		4,703,641.95	0.13%
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว		7,637,000.00	0.21%
หนี้สินไม่หมุนเวียน		227,952.13	0.01%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		12,641,221.80	0.35%
รวมหนี้สิน		1,350,110,558.34	37.76%
สินทรัพย์สุทธิ		2,225,294,446.09	
สินทรัพย์สุทธิ			
ทุน		2,086,484,903.28	58.36%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายปีปัจจุบัน		502,240,476.78	14.05%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมา		(378,219,716.84)	(10.58%)
รายการปรับปรุงตรง		14,788,782.87	0.41%
รวมสินทรัพย์สุทธิ		2,225,294,446.09	62.24%
100%			

100%

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

หมายเหตุ (หน่วย:บาท)

รายได้จากการดำเนินงาน

รายได้จากรัฐบาล

งบประมาณประจำ	5,890,453,255.04	74.05%
งบประมาณลงทุน	322,487,860.67	4.05%
งบประมาณ - งบกลาง	822,123,793.02	10.34%
เงินกู้ยืมของรัฐบาล	866,760.00	0.01%

รวมรายได้จากรัฐบาล	7,035,931,668.73	88.45%
---------------------------	-------------------------	---------------

รายได้จากแหล่งอื่น

รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	3,173,900.35	0.04%
รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค	1,563,602.00	0.02%
รายได้อื่น	913,687,510.60	11.49%

รวมรายได้จากแหล่งอื่น	918,425,012.95	11.55%
------------------------------	-----------------------	---------------

รวมรายได้จากการดำเนินงาน	7,954,356,681.68	100%
---------------------------------	-------------------------	-------------

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

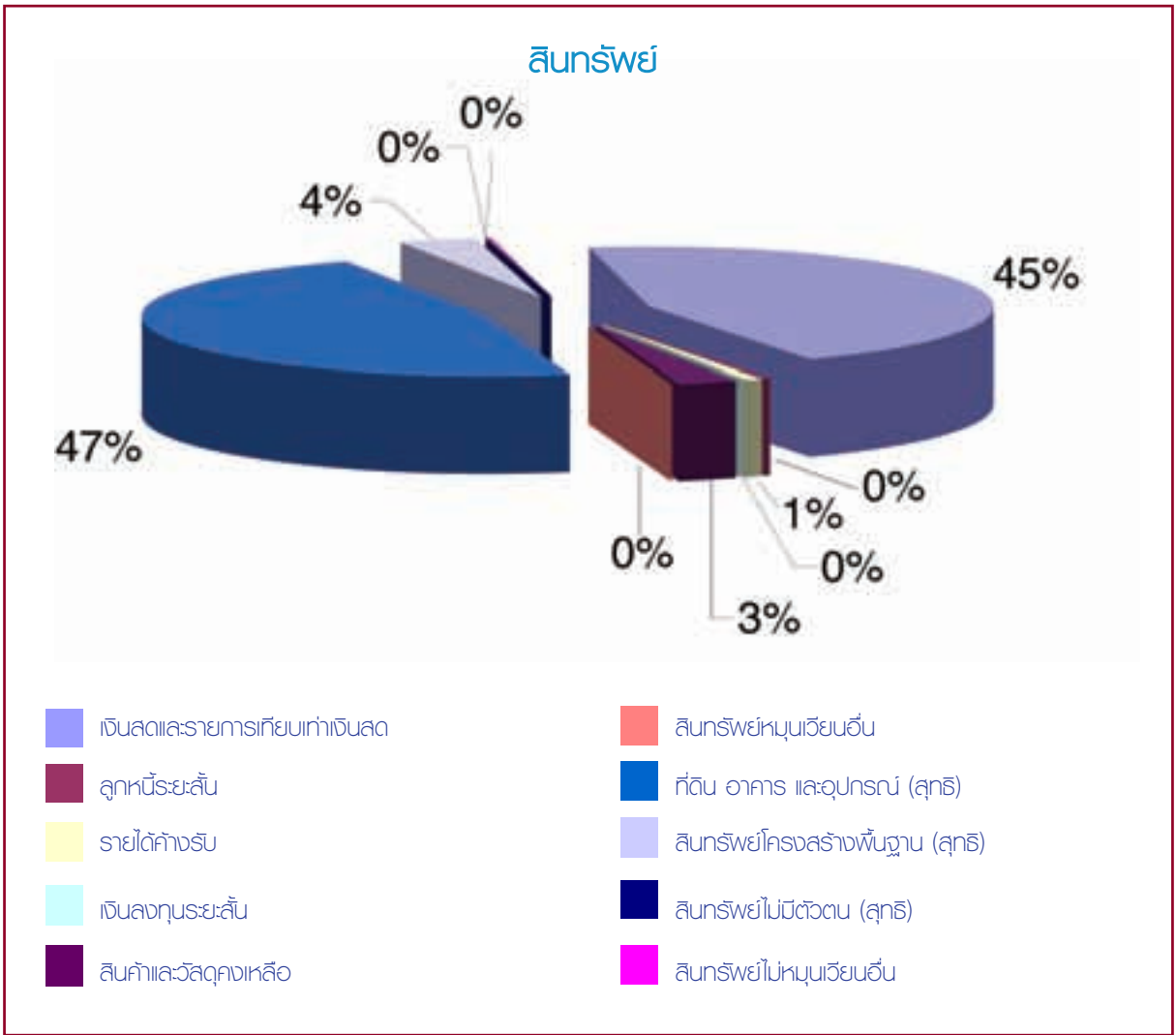
ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

กรมปศุสัตว์
งบรายได้และค่าใช้จ่าย
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550

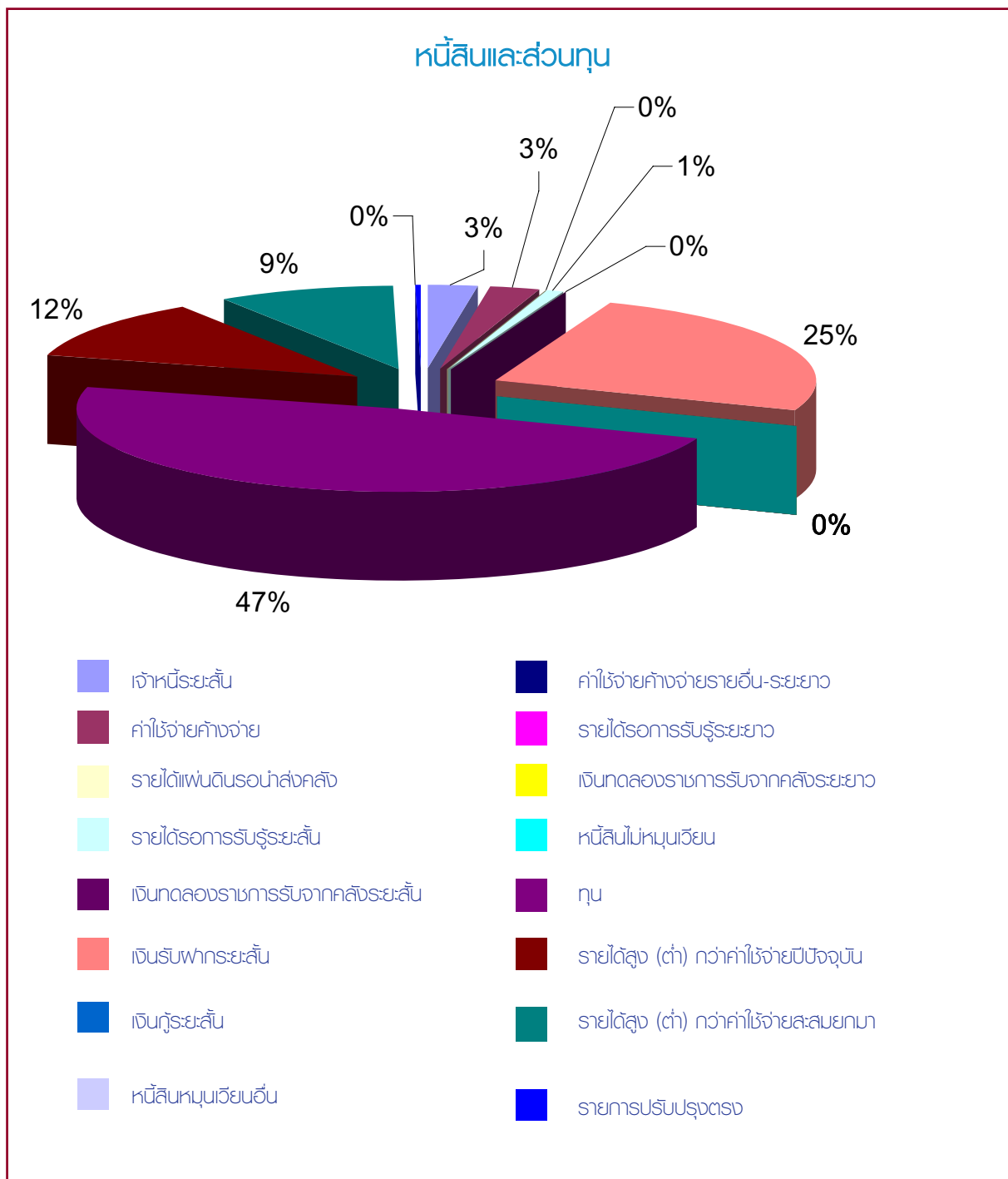
	หมายเหตุ	(หน่วย:บาท)	
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	8	2,463,783,906.19	30.97%
ค่าบำเหน็จบำนาญ		284,006,806.24	3.57%
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม		124,170,096.20	1.56%
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง		153,783,206.69	1.93%
ค่าวัสดุและค่าใช้สอย	9	1,200,039,008.97	15.09%
ค่าสาธารณูปโภค	10	169,074,236.80	2.13%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	11	343,238,839.79	4.32%
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน		15,515,194.58	0.20%
ค่าใช้จ่ายอื่น		743,318,981.93	9.34%
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		5,496,930,277.39	69.11%
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		2,457,426,404.29	30.89%
			100%
รายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน			
กำไร/ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์		(1,758,716.91)	
รายการอื่น ๆ ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		(2,253,344,948.60)	
รวมรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน		(2,255,103,665.51)	
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ		202,322,738.78	
รายการพิเศษ			
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายก่อนรายการรายได้แผ่นดิน		202,322,738.78	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ข้อมูลเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2551

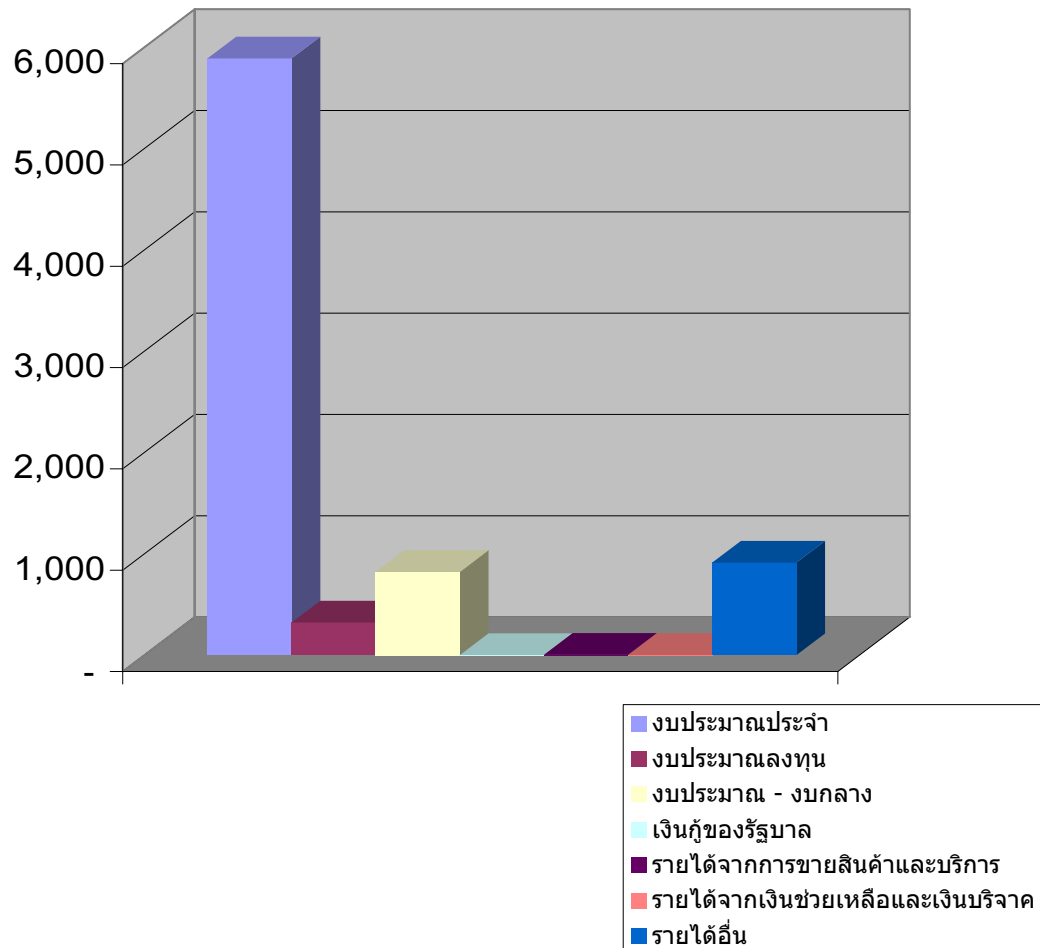
จากสินทรัพย์ทั้งหมด ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนร้อยละ 48.97 (1,750 ล้านบาท) และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ร้อยละ 51.03 (1,824 ล้านบาท) โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นอาคารและอุปกรณ์ ร้อยละ 47.17 (1,686 ล้านบาท) ซึ่งประกอบด้วยอาคารเป็นส่วนใหญ่ คือ เป็นอาคาร ร้อยละ 63.80 (1,075 ล้านบาท) โดยเป็นอาคารเพื่อประโยชน์อื่น และอาคารสำนักงาน ซึ่งมีการใช้งานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี และอุปกรณ์ ร้อยละ 36.20 (610 ล้านบาท) โดยส่วนใหญ่เป็นครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์ นอกจากอาคารและอุปกรณ์แล้ว สินทรัพย์ที่มีมูลค่ารองลงมาคือ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ร้อยละ 44.89 (1,605 ล้านบาท) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินฝากคลังประเภทเงินทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตวัคซีน จำหน่ายเงินบูรณะทรัพย์สินรายได้ค่าตรวจวิเคราะห์เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์และเงินฝากผลิตภัณฑ์สัตว์ ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 88.88 (1,426 ล้านบาท)

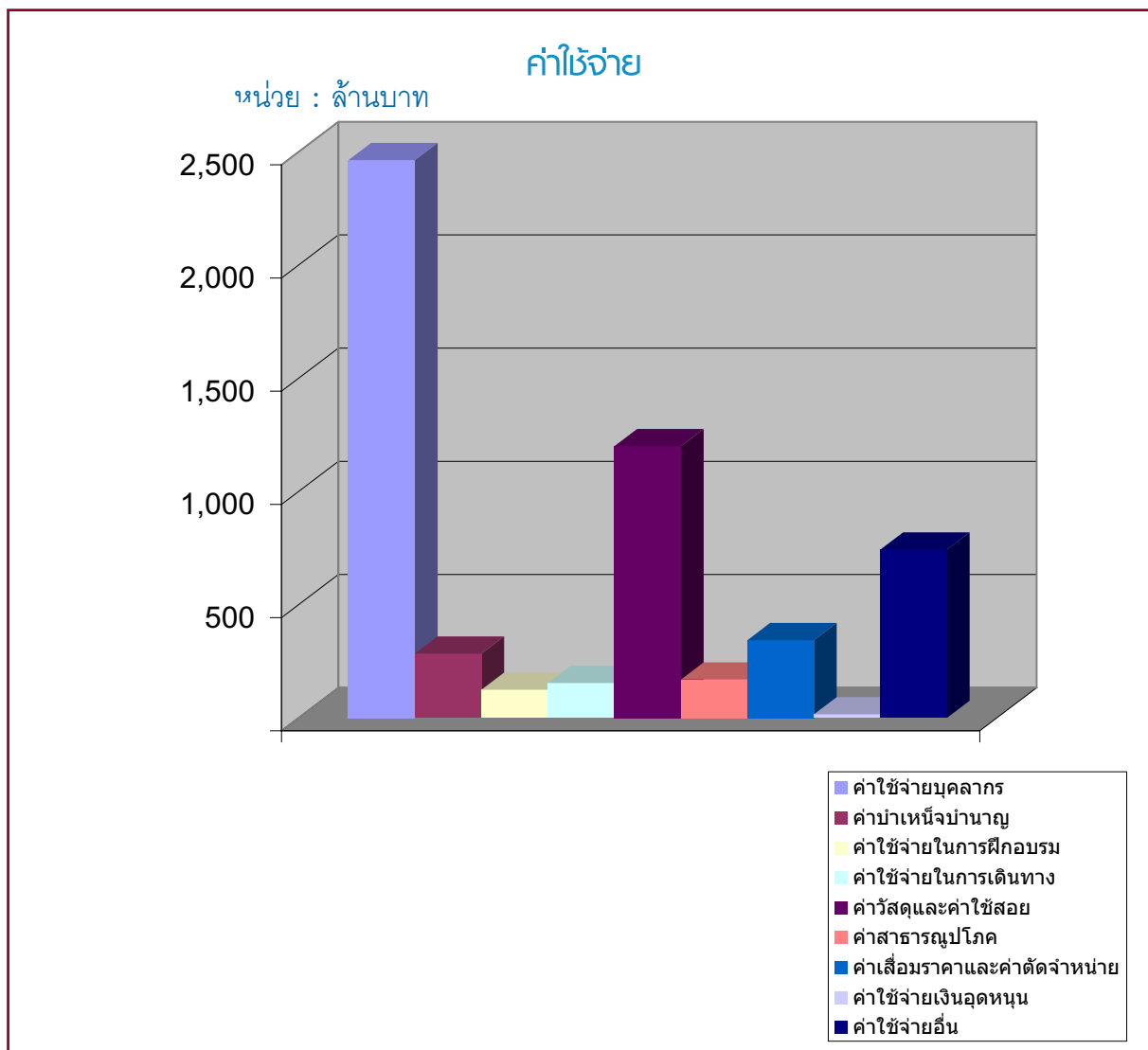
โครงสร้างของหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ เป็นสินทรัพย์สุทธิ ร้อยละ 62.24 (2,225 ล้านบาท) ซึ่งประกอบด้วยทุนที่เกิดจากการเริ่มบันทึกสินทรัพย์และหนี้สินตามเกณฑ์คงค้างในปี 2546 ยกมาคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 2 ใน 3 ของสินทรัพย์สุทธิ และเป็นหนี้สิน ร้อยละ 37.76 (1,350 ล้านบาท) ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นหนี้สินหมุนเวียน รายการสำคัญประกอบด้วยเงินรับฝากกระยะสั้น ร้อยละ 79.35 (1,061 ล้านบาท) เจ้าหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 8.37 (111 ล้านบาท)

รายได้

หน่วย : ล้านบาท

รายได้ของกรมปศุสัตว์ ส่วนใหญ่เกิดจากงบประมาณประจำและงบกลาง จำนวน 6,712 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.39 ของรายได้ทั้งหมด

ค่าใช้จ่ายของกรมปศุสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร 2,463 ล้านบาท ซึ่งรวมถึงเงินเดือน ค่าจ้าง เงินเพิ่ม เงินประจำตำแหน่ง เงินรางวัล ค่ารักษาพยาบาลทั้งของข้าราชการประจำ และข้าราชการ บำนาญ รวมทั้งครอบครัวและเงินที่จ่ายให้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ๆ แก่ข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงาน (บุคลากรของกรมปศุสัตว์ ประกอบด้วย ข้าราชการ 4,502 คน ลูกจ้างประจำ 2,425 คน และพนักงาน ราชการ 663 คน)

ค่าวัสดุและค่าใช้สอย 1,200 ล้านบาท เป็นค่าจัดซื้อวัสดุหน่วยงานภายนอก 590 ล้านบาท และ ค่าวัสดุทั่วไป 262 ล้านบาท ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานปกติ

ส่วนที่ 4

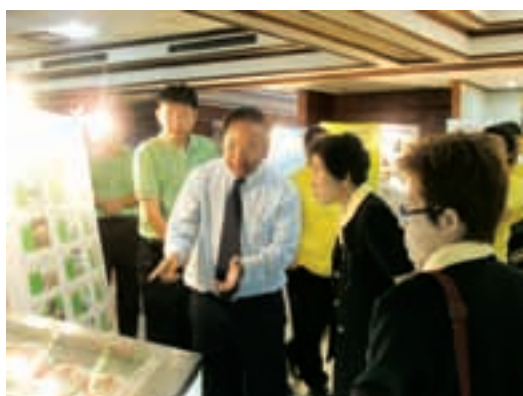
ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2550

1. การพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐาน

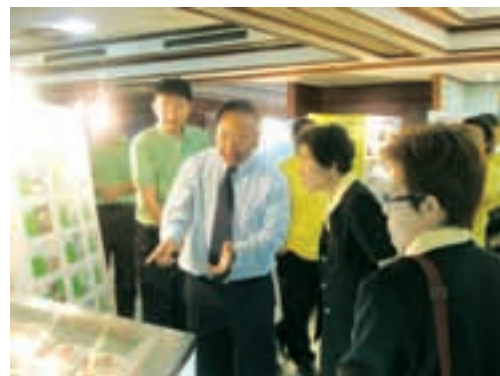
กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการกำกับ ดูแล พัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐาน เพื่อผู้บริโภคได้ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีคุณภาพดี ปลอดภัยต่อสุขภาพ ปัจจุบันประเทศคู่ค้า เช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ได้ใช้กฎเกณฑ์ด้านสุขอนามัย ตลอดจนข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นตัวกำหนดคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหารที่มนุษย์บริโภค เนื่องจากกระแสการตื่นตัวในการรักษาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรโลก ผู้บริโภคในกลุ่มที่มีรายได้สูง ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าของไทย จะเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณภาพดีและปลอดภัยต่อสุขภาพ แม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นก็ตาม ทำให้ประเทศไทยซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นครัวของโลกตามนโยบายของรัฐบาล จึงให้ความสำคัญต่อระบบการผลิต การแปรรูป ให้ได้มาตรฐานตามเงื่อนไขความต้องการของประเทศคู่ค้า โดยกรมปศุสัตว์ได้ปรับปรุงระบบการรับรองการผลิตและการแปรรูปให้เป็นมาตรฐานสากล และมีการตรวจสอบและตรวจติดตามการดำเนินการให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น กำหนดให้มีการรับรองมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (GAP: Good Agricultural Practice) ขึ้นในประเทศ เพื่อการพัฒนากระบวนการเลี้ยงสัตว์ให้เข้าสู่มาตรฐานสากล และผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2550 มีฟาร์มใหม่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้แก่ ฟาร์มโคนม 1,110 ฟาร์ม โคเนื้อ 192 ฟาร์ม สุกร 595 ฟาร์ม ไก่เนื้อ 794 ฟาร์ม ไก่พันธุ์ 17 ฟาร์ม ไก่ไข่ 435 ฟาร์ม เป็ดเนื้อ 336 ฟาร์ม เป็ดพันธุ์ 4 ฟาร์ม เป็ดไข่ 106 ฟาร์ม ไข่ 131 ฟาร์ม และสถานที่พักไข่สัตว์ปีก 5 ฟาร์ม แพะเนื้อ 45 ฟาร์ม เพื่อการจัดทำระบบมาตรฐานฟาร์ม

สำหรับปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าที่ได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานสากล ได้แก่ เนื้อไก่ เนื้อสุกรสดแช่แข็ง เนื้อสุกรแปรรูป เนื้อเป็ดสุก ไข่ และผลิตภัณฑ์ ปลากระป๋อง นมและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ภายใต้การกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้ได้มีการนำระบบ GMP (Good Manufacturing Practice) HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point) มาใช้ในโรงงานอาหารสัตว์ โดยตรวจรับรองและตรวจติดตามโรงงานอาหารสัตว์(GMP) 77 โรงงาน ตรวจรับรองและตรวจติดตามโรงงานอาหารสัตว์ (HACCP) 31 โรงงาน ตรวจต่ออายุโรงงาน อาหารสัตว์(GMP,HACCP) 26 โรงงาน ตรวจรับรอง โรงฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก (GMP,HACCP) 27 โรงงาน ตรวจติดตาม/ต่ออายุโรงฆ่าสัตว์และผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก (GMP,HACCP) 227 โรงงาน และตรวจสอบและประเมินโรงฆ่าสัตว์ภายในประเทศ 1,058 โรงงาน ออกใบรับรองคุณภาพอาหารสัตว์ส่งออก(Health Certificate) 3,330 ฉบับ ออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ 2,232 ฉบับ

ในขั้นตอนของระบบมาตรฐานต่างๆ ได้มีการจัดทำระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล ISO 17025 :2005 และใช้วิธีการตรวจวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับสหภาพยุโรป และประเทศคู่ค้า ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ 282,548 ตัวอย่าง แยกเป็นเนื้อสัตว์ 13,866 ตัวอย่าง อาหารสัตว์ 14,821 ตัวอย่าง ยาสัตว์ 279 ตัวอย่าง น้านม 191,371 ตัวอย่าง ชีวภัณฑ์ 377 ตัวอย่าง ปัสสาวะ น้าใช้ น้าทิ้งจากฟาร์ม 61,406 ตัวอย่าง ไขมัน 97 ตัวอย่าง ซีรัม 331 ตัวอย่าง

1.1 การพัฒนาสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

กรมปศุสัตว์ ได้พัฒนาการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรทั้งการนำเข้าและส่งออก รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อยกระดับผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ โดยกำหนดให้ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ ปรับปรุงมาตรฐาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีผลให้การผลิสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออกของประเทศไทย ได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้าเป็นอย่างมาก โดยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์เพิ่มขึ้น ดังนี้

ตารางแสดงเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	2545	2546	2547	2548	2549	2550
มูลค่า	52,589.73	71,615.32	55,524.22	63,293.16	65,151.00	58,077

* ข้อมูลปี 2550 ตั้งแต่ (ม.ค. - ธ.ค. 2550)

1.2 การแก้ไขปัญหาการส่งออกสินค้าเนื้อไก่ไปต่างประเทศ

จากวิกฤตปัญหาโรคระบาดไข้หวัดนกในประเทศ ปี 2547 มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศด้านการส่งออกสินค้าเนื้อไก่จากประเทศไทยทำให้เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก กรมปศุสัตว์ได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมีมาตรการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคไข้หวัดนกอย่างเข้มงวด และทำการเจรจากับประเทศคู่ค้า จนทำให้สามารถส่งออกสินค้าเนื้อไก่ปรุงสุกได้ ปี 2550 ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าเนื้อไก่ปรุงสุกปริมาณ 322,522 ตัน คิดเป็นมูลค่า 37,311 ล้านบาท นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการจัดทำระบบ Compartmentalization ในอุตสาหกรรมสัตว์ปีก เพื่อการผลิตสินค้าเนื้อสัตว์ปีกที่ปลอดภัยจากโรคระบาด เช่น โรคไข้หวัดนก สามารถสร้างความมั่นใจต่อประเทศคู่ค้า เพื่อนำไปสู่การเจรจาในการขอเปิดตลาดส่งออกเนื้อสัตว์ปีกดิบในอนาคตต่อไป

2. การพัฒนาสุขภาพสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการพัฒนาสุขภาพสัตว์โดยมุ่งเน้นให้ความรู้แก่ประชาชนและเกษตรกร เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพสัตว์ และรู้จักการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค เฝ้าระวังโรค เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากปัจจุบัน พบว่า ได้มีโรคอุบัติใหม่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ในโลก โดยเฉพาะโรคไข้หวัดนก ซึ่งเป็นโรคสำคัญทางสาธารณสุขคือ สามารถติดต่อสู่คนได้ ในการนี้กรมปศุสัตว์ได้เตรียมความพร้อมทางด้านการวิจัยและพัฒนาห้องปฏิบัติการชันสูตรโรคสัตว์ให้ได้มาตรฐาน เพื่อบริการสถานการณ์ของโรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยการศึกษาค้นคว้าวิจัยพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อยู่ระดับมาตรฐาน โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบภาระหน้าที่ต่างๆ กันออกไป ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และอาสาป้องกันโรคสัตว์ ทำหน้าที่เฝ้าระวังโรค ศึกษาด้านระบาดวิทยา เสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนและเกษตรกร ทั้งนี้มีหน่วยงานทางห้องปฏิบัติการดำเนินการตรวจวิเคราะห์ และวินิจฉัยชันสูตรโรคและให้ข้อมูลทางระบาดวิทยา ได้แก่ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ตามภาคต่างๆ ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้มีด่านกักกันสัตว์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังโรคจากสัตว์เคลื่อนย้ายทั้งภายในและระหว่างประเทศ รวมทั้งควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยการตั้งจุดตรวจหรือกักกันสัตว์เพื่อตรวจโรคก่อนเคลื่อนย้าย และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ได้ดำเนินการควบคุม ป้องกัน กำจัดโรคระบาดสัตว์ และรักษาพยาบาลสัตว์แก่เกษตรกร โดยการผลิตวัคซีนป้องกันโรคสัตว์ 13 ชนิด

เพื่อจำหน่ายแก่เกษตรกรและใช้ในโครงการสำคัญตามนโยบายของกรมปศุสัตว์ โดยการฉีดป้องกันเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้สัตว์ของเกษตรกร ได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ สุกร สัตว์ปีก และสุนัข 26.75 ล้านตัว และดำเนินการฉีดยาคุมกำเนิด สุนัข-แมว 457,385 ตัว ดำเนินการเฝ้าระวังโรคสัตว์แปลกถิ่น (โรคนิปาห์ในสุกร 149,251 ตัวอย่าง โรควัวบ้า และโรค Peste des Petits Ruminants (PPR) ในแพะ แกะ 6,603 ตัวอย่าง และโรคสัตว์ประจำถิ่น 715,713 ตัวอย่าง) จัดหาเวชภัณฑ์เพื่อให้บริการรักษาพยาบาลและบำรุงร่างกายสัตว์ป่วยของเกษตรกรรายย่อย 1.06 ล้านตัว บริการถ่ายพยาธิและกำจัดพยาธิสัตว์ของเกษตรกร 6.25 ล้านตัว บริการดูแลสุขภาพช้างในพื้นที่ที่มีช้างและช้างที่เจ้าของพาเร่ร่อน 1,384 เชือก และการบริการตรวจวินิจฉัยชั้นสูงโรคสัตว์ เพื่อค้นหาสาเหตุและแก้ไขปัญหา แนะนำวิธีการป้องกันและควบคุมกำจัดโรคสัตว์ของเกษตรกร ดำเนินการ 1.11 ล้านตัวอย่าง ทั้งนี้ได้มีมาตรการตรวจสอบและป้องกันโรคสัตว์ โรคสัตว์ที่ติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่เกิดขึ้นในประเทศ ได้แก่ โรคแอนแทรกซ์ โรคเลปโตสไปโรซิส โรคแปลกถิ่นต่างๆ โรคนิปาห์และโรควัวบ้า เป็นต้น ทั้งนี้กรมปศุสัตว์ได้รับการรับรองให้เป็นศูนย์กลางการชันสูตรและวินิจฉัยโรคสัตว์อ้างอิง (Reference Laboratory) ตามมาตรฐานสากลเพื่อสนับสนุนการส่งออกและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านมาตรฐาน การชันสูตรโรคให้แก่เจ้าหน้าที่ภายในประเทศและประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการใช้มาตรการป้องกันและควบคุมโรคเพื่อให้โรคไข้หวัดนกสงบโดยเร็ว ซึ่งได้ดำเนินการทั่วประเทศ โดยการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-Ray) ปีละ 2 ครั้ง และรณรงค์สัปดาห์ทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรคในสถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก ฟาร์มสัตว์ปีก สถานที่ฆ่าสัตว์ปีก จำนวน

2 ครั้ง ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกอย่างเข้มงวดตามแนวชายแดนและภายในจังหวัด จัดทำระบบการเลี้ยงสัตว์แบบ Compartmentalization และประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เกษตรกรและประชาชน ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

มาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดนก

1. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก กำหนดให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคโดยวิธีการ X-ray ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ปีละ 2 ครั้ง และเพิ่มเติมรอบพิเศษตามสถานะโรค โดยจัดทีมเฝ้าดำเนินการตรวจสอบทุกหมู่บ้าน หากพบโรคจะต้องควบคุมให้เร็ว รวมทั้งสอบสวนหาสาเหตุให้ได้ และนำระบบ GIS มาช่วยวิเคราะห์สาเหตุเพื่อวางแผนป้องกันโรคต่อไป ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ดังนี้

X-ray	ระยะเวลา	จำนวนตัวอย่าง	ผลการตรวจพบเชื้อโรคไข้หวัดนก			
			ราย	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1/2547	1-31 ต.ค.47	150,648	724	475	184	44
1/2548	1-28 ก.พ.48	66,588	72	37	22	10
2/2548	1-31 ก.ค.48	87,721	20	17	7	3
3/2548	17 ต.ค.-17 พ.ย.48 (ขยายเวลาถึง 31 ธ.ค.48)	99,651	31	27	17	8
1/2549	1-28 ก.พ.49	57,461	0	0	0	0
2/2549	1 มิ.ย.-31 ก.ค.49	86,274	2	2	2	2
3/2549	11-30 ก.ย.49	0	0	0	0	0
1/2550	3 ม.ค.-3 ก.พ.50 (ขยายเวลาถึง 5 มี.ค.50)	58,471	3	3	3	3
2/2550	15 พ.ค.-15 มิ.ย.50	0	0	0	0	0
3/2550	17 มิ.ย.-31 ก.ค.50	51,428	0	0	0	0

2. การทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรค
มาตรการทำลายเชื้อโรคของกรมปศุสัตว์จะมีการดำเนินการ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 มาตรการหลัก เป็นการทำลายเชื้อโรคเมื่อพบสัตว์ปีกป่วยตายเพื่อป้องกันและควบคุมไม่ให้เชื้อโรคแพร่กระจายออกไปซึ่งจะต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อตามสถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ในปี 2550 (ปีปฏิทิน) ผลการดำเนินงานทั่วประเทศรวมทั้งหมด จำนวน 3,730,600 แห่ง ซึ่งใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทั้งสิ้น 411,013 ลิตร โดยแบ่งเป็น

พื้นที่ดำเนินงาน

1) สถานที่เลี้ยงสัตว์ปีกรายย่อย จำนวน	3,548,083	แห่ง
2) ฟาร์มสัตว์ปีกรายย่อย จำนวน	151,065	แห่ง
3) สถานที่หรือโรงฆ่าสัตว์ปีกรายย่อย จำนวน	16,923	แห่ง
4) สถานที่สาธารณะที่มีความเสี่ยงสูง จำนวน	14,529	แห่ง

แหล่งที่มาของน้ำยาฆ่าเชื้อ

1) ได้รับการจัดสรรจากกรมปศุสัตว์	86,274	ลิตร
2) จังหวัดจัดซื้อเอง โดยใช้งบจากกรมปศุสัตว์	43,111	ลิตร
3) จังหวัดจัดซื้อเอง โดยใช้งบจังหวัด	107,477	ลิตร
4) จังหวัดจัดซื้อเอง โดยใช้งบจากท้องถิ่น	114,287	ลิตร
5) ได้รับจากแหล่งอื่น ๆ	59,864	ลิตร

2.2 มาตรการเสริม กรมปศุสัตว์ได้กำหนดกิจกรรมสัปดาห์รณรงค์ทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรคใช้สัตว์ปีกในพื้นที่เสี่ยงขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงสัตว์ปีกทั้งเกษตรกร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการธุรกิจสัตว์ปีก ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก สถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก และสถานที่ฆ่าสัตว์ปีก เพื่อเป็นการกำจัดการแพร่เชื้อโรคใช้สัตว์ปีกซึ่งอาจปนเปื้อนอยู่ในสิ่งแวดล้อม และมีความตระหนักในการป้องกันโรคใช้สัตว์ปีกเพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะไม่มีเชื้อใช้สัตว์ปีกหลงเหลืออยู่ในสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดขึ้นปีละ 4 ครั้ง ดังนี้

ระยะเวลา	สถานที่เลี้ยง สัตว์ปีกรายย่อย (แห่ง)	ฟาร์มสัตว์ปีก รายย่อย (แห่ง)	สถานที่ฆ่าสัตว์ปีก (แห่ง)	พื้นที่สาธารณะ ที่เสี่ยงสูง (แห่ง)
13-26 พ.ย. 49	1,504,153	11,775	2,468	1,543
2-8 เม.ย. 50	1,127,269	4,680	1,219	1,084
2-10 ส.ค. 50	1,136,408	8,694	1,846	4,298
10-16 ก.ย. 50	593,538	8,434	1,374	3,761

3. การควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีก มีการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกอย่างเคร่งครัด ทั้งการเคลื่อนย้ายภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ให้จับกุมดำเนินคดีและทำลายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกที่ลักลอบนำเข้าอย่างผิดกฎหมาย และให้ห้ามนำเข้าสัตว์ปีก และซากสัตว์ปีกจากประเทศทุกประเทศที่มีโรคใช้สัตว์ปีกระบาด

4. การทำลายสัตว์ปีกและจ่ายเงินค่าชดเชย ให้ดำเนินการทันที หากสัตว์ปีกป่วย หรือตายผิดปกติตามลักษณะนิยามทางอาการ โดยสัตวแพทย์ใช้ดุลยพินิจตามหลักวิชาการในการสั่งทำลายได้โดยไม่ต้องรอผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ และต้องดำเนินการทำลายให้แล้วเสร็จภายใน 12 ชั่วโมง และเบิกจ่ายเงินค่าชดเชยจากงบภัยพิบัติของจังหวัดนั้น ๆ ยกเว้นเจ้าของสัตว์ปีกกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ ผลการดำเนินงาน ดังนี้

ปี	ทำลายสัตว์ปีก (ตัว)	จ่ายเงินค่าชดเชย (บาท)
2547	60,811,081	5,196,231,843.00
2548	3,649,423	195,129,620.54
2549	393,430	51,681,809.45
2550	110,022	6,011,258.00

5. การจัดทำระบบการเลี้ยงสัตว์แบบ **Compartmentalization** ให้มีการจัดทำระบบการเลี้ยงสัตว์แบบ Compartmentalization เพื่อประโยชน์ในการป้องกันโรคไข้หวัดนกในอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีก และนำไปเฝ้าระวังการค้ากับต่างประเทศ โดยเน้นการส่งออกไก่สดแช่แข็งที่ปัจจุบันยังไม่สามารถส่งออกได้ ผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ผ่านการตรวจประเมินคู่มือระบบคอมพาร์ตเมนต์ 22 บริษัท 91 คอมพาร์ตเมนต์ โดยเป็นฟาร์มไก่เนื้อและเปิดเนื้อ 991 ฟาร์ม
- 2) ผ่านการตรวจประเมินฟาร์ม 14 บริษัท จำนวน 42 คอมพาร์ตเมนต์ 279 ฟาร์ม

6. การปรับระบบการเลี้ยงสัตว์ปีก

- 1) ขึ้นทะเบียนไก่ชน 39,759 ราย จำนวน 287,627 ตัว
- 2) จัดทะเบียนสหกรณ์ผู้เลี้ยงเปิด 24 สหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่ม มีสมาชิก 3,109 ราย จำนวนเปิด 7,333,987 ตัว เกษตรกรที่เลี้ยงเปิดได้ทูลงนำเข้าโรงเรือน 775 ราย (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2549)

7. ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทั้งนี้เน้นทำความเข้าใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังควบคุมโรค โดยเฉพาะการรายงานสัตว์ปีกป่วยตายที่รวดเร็ว ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2550 ดังนี้

- 1) มีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์โรคไข้หวัดนก ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์ ผ่านกรมประชาสัมพันธ์ (เดือน มิ.ย.- ก.ย. 50) จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์มาตรการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนกผ่านสื่อมวลชน (Press tour) จำนวน 2 ครั้ง จัดพิมพ์คู่มือไข้หวัดนก จำนวน 10,000 เล่ม จัดทำสติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคไข้หวัดนก จำนวน 50,000 แผ่น จัดทำป้ายพลาสติกประชาสัมพันธ์การควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนก 11,000 แผ่น ผลิตซีดีเรื่องการทำลายสัตว์ปีก จำนวน 10,000 แผ่น จัดพิมพ์คู่มือโรคไข้หวัดนกและการป้องกันสำหรับเครือข่ายเฝ้าระวังโรค 10,000 เล่ม
- 2) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ จำนวน 506 ครั้ง วิทยุกระจายเสียง จำนวน 13,205 ครั้ง หอกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 306,264 ครั้ง รถยนต์เคลื่อนที่ จำนวน 5,360 ครั้ง หนังสือพิมพ์ จำนวน 1,381 ครั้ง ป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 27,509 ป้าย และคู่มือและแผ่นพับ จำนวน 222,294 แผ่น

3. การพัฒนาการผลิตปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยปรับปรุงพันธุ์สัตว์ โดยกองบำรุงพันธุ์สัตว์ ซึ่งดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์ทั่วประเทศและกระจายสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกร โดยการจำหน่าย ให้ยืมพ่อพันธุ์ดี กระจายสัตว์พันธุ์กรรมดีโดยผ่านเกษตรกรฟาร์มเครือข่าย และรีดน้ำเชื้อพ่อพันธุ์ดีเพื่อบริการผสมเทียมให้สัตว์ของเกษตรกร โดยศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งมีหน่วยผสมเทียมกระจายอยู่ทั่วประเทศทุกจังหวัด รวมทั้งการปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์ โดยศูนย์/สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ และกระจายพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกร การพัฒนาตลาดเสปียงสัตว์ ตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่ายมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์สัตว์

การวิจัยปรับปรุงพันธุ์สัตว์โดยกองบำรุงพันธุ์สัตว์ ซึ่งดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์ทั่วประเทศ ซึ่งทำการศึกษาวิจัยปรับปรุงพันธุ์โคนม โคเนื้อ กระบือ สุกร แพะ-แกะ สัตว์ปีก กวาง นกกระทาจอกเทศ นกอีมู เป็นต้น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น พัฒนาสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ อนุรักษ์สายพันธุ์พื้นเมืองเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และ การศึกษาวิจัยด้านปศุสัตว์อินทรีย์ ปีงบประมาณ 2550 ได้ดำเนินการวิจัยด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์ 58 เรื่อง ผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมารกรมปศุสัตว์สามารถวิจัยปรับปรุงพันธุ์สัตว์และได้สัตว์พันธุ์ใหม่คือโคเนื้อพันธุ์ใหม่ ได้แก่ โคพันธุ์ตาก โคพันธุ์กบินทร์บุรี สุกรพันธุ์ใหม่ ได้แก่ พันธุ์ปากช่อง 1 พันธุ์ปากช่อง 2 และพันธุ์ปากช่อง 3 รวมทั้งสัตว์ปีกชนิดต่าง ๆ ทั้งนี้ดำเนินการเลี้ยงพ่อ-แม่พันธุ์ เพื่อศึกษาวิจัยสัตว์พันธุ์ดี 36,654 ตัว มีลูกที่เกิดจากการวิจัยปรับปรุงพันธุ์ เพื่อกระจายพันธุ์ให้เกษตรกรดำเนินการได้ 1,830,777 ตัว ได้แก่ โคนม 637 ตัว โคเนื้อ 2,763 ตัว กระบือ 623 ตัว สุกร 29,437 ตัว แพะ-แกะ 1,844 ตัว สัตว์ปีก 1,795,292 ตัว อูฐ 9 ตัว และกวาง 172 ตัว คัดเลือกพ่อพันธุ์ดี 40 ตัว เพื่อรีดน้ำเชื้อและกระจายพันธุ์ให้เกษตรกร ได้แก่ โคเนื้อ 800,000 โด๊ส โคนม 158 โด๊ส สุกร 1,036 โด๊ส สร้างฟาร์มเครือข่ายปรับปรุงพันธุ์สัตว์ สายพันธุ์กรมปศุสัตว์ 483 ฟาร์ม เพื่อสร้างเครือข่ายการปรับปรุงพันธุ์และกระจายพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกรทั่วไป

3.2. การผสมเทียม

การผสมเทียม ได้มีบทบาทในการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ในประเทศที่พัฒนาและกำลังพัฒนา ซึ่งได้นำมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยมีการศึกษาค้นคว้าพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในปัจจุบันมีสัตว์ที่ได้รับการผสมเทียมเป็นจำนวนมาก และที่ประสบผลสำเร็จ ในระดับสูงคือ โคนม โดยการนำน้ำเชื้อฟอโคนมพันธุ์ดี ซึ่งเป็นพันธุ์แท้และใช้น้ำเชื้อแช่แข็งเข้ามาทำการผสมเทียมให้กับแม่โคพื้นเมือง ในประเทศ เพื่อให้ลูกโคนมพันธุ์ผสมที่เกิดขึ้นมีความต้านทานต่อสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยได้ดี ทั้งนี้กรมปศุสัตว์ได้ให้การผสมเทียมกับสัตว์ของเกษตรกรมีลูกเกิดจากการผสมเทียม 344,052 ตัว แยกเป็น เป็นโคนม 102,491 ตัว โคเนื้อ 181,973 ตัว กระบือ 5,968 ตัว และสุกร 53,606 ตัว

3.3 การผลิตพืชอาหารสัตว์และอาหารสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ของประเทศไทยในอดีต โดยเฉพาะการเลี้ยงโค กระบือส่วนใหญ่จะเลี้ยงครอบครัวละ 2-3 ตัว เพื่อใช้แรงงาน แหล่งอาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่จะอาศัยหญ้าที่ขึ้นตามธรรมชาติ หรือหญ้าพื้นเมืองเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันการเลี้ยงสัตว์ได้พัฒนารูปแบบ

ขึ้นไปสู่ระบบเชิงธุรกิจโดยมีการเพิ่มจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงต่อฟาร์มเพื่อมุ่งเน้นให้ได้ผลผลิตเนื้อและนมมากขึ้น การจัดการเลี้ยงดูสัตว์เพื่อให้มีผลผลิตและมีประสิทธิภาพการผลิตขึ้น จะต้องมีการจัดการที่ดีทั้งด้านการให้อาหารสัตว์ และการพัฒนาสุขภาพสัตว์ไปพร้อม ๆ กัน สำหรับสัตว์ใหญ่ หรือสัตว์เคี้ยวเอื้อง เช่น โคเนื้อ โคนม กระบือ ฯลฯ จะต้องเน้นพัฒนาพืชอาหารสัตว์ เนื่องจากเป็นแหล่งอาหารสัตว์หลักสำคัญที่มีตามธรรมชาติ จะมีปัญหาทางด้านคุณภาพและผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ เมื่อนำมาเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะโคนมซึ่งต้องการโภชนะที่สูง จึงทำให้มีปัญหาราอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของสัตว์ ทำให้ต้องพึ่งการใช้อาหารชั้นที่มีราคาแพงมากขึ้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดังนั้นในการลดต้นทุนในการผลิตต้องใช้อาหารชั้นในปริมาณจำกัด และใช้อาหารหยาบคุณภาพดีขึ้น สำหรับการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มการผลิตพืชอาหารสัตว์ ซึ่งเป็นแหล่งอาหารหยาบที่สำคัญ ราคาถูกให้มีคุณภาพดีและมีปริมาณเพียงพอตลอดปี เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนสัตว์ โดยการวิจัยและพัฒนาการผลิตพืชอาหารสัตว์ได้แก่การทดสอบคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับสภาพพื้นที่ต่าง ๆ กันการถนอมพืชอาหารสัตว์

และการผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้ ยังส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อพัฒนา ตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่าย 9 ชนิด มีผลการผลิตเมล็ดพันธุ์จากชมรมผู้ผลิต เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แห่งประเทศไทย 1,106.45 ตัน เกษตรกร 4,194 ราย เกษตรกรได้รับเงิน ไปทั้งสิ้น 9,851,294 บาท และได้ดำเนินการผลิต และแจกจ่ายท่อนพันธุ์ เสปีงสัตว์ รวมทั้งการ พัฒนาดลาด ซ้อ ขายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ให้แก่เกษตรกรและหน่วยงานต่างๆ โดยดำเนินการ ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 90.99 ตัน ผลิต ท่อนพันธุ์ และผลิตเสปีงสัตว์ 10,710.45 ตัน

โครงการพัฒนาดลาดเสปีงสัตว์เพื่อการ จำหน่าย (นาหญ้า) จากการส่งเสริมให้เกษตรกร ตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้เสปีงสัตว์ คุณภาพดีเลี้ยงโค กระบือ อย่างถูกวิธีและเหมาะสม

กับแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรประกอบอาชีพทำนาหญ้าเพื่อจำหน่าย 7,797 ราย ในพื้นที่ 56 จังหวัด พื้นที่ 36,980.5 ไร่ ผลิตหญ้าสดและหญ้าแห้ง 87,377.63 ตัน คิดเป็นมูลค่า 133.97 ล้านบาท

4. การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร

4.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์และพัฒนาสายพันธุ์ไก่พื้นเมืองประจำถิ่น 5 ครั้ง บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 59,001 ราย ดำเนินการพัฒนากลุ่มเกษตรกรแปรรูปเนื้อสัตว์เพื่อการรับรองมาตรฐานสินค้าอาหารและเกษตร 18 กลุ่ม ฝึกอบรม การแปรรูปเนื้อสัตว์ 149 ราย ฝึกอบรมการแปรรูปน้ำมัน 37 ราย ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรผ่านศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล 300 ศูนย์ ฝึกอบรมอาสาปศุสัตว์ 12,750 ราย ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรในเขตพื้นที่เฉพาะ 1,847 ราย

4.2 การส่งเสริมปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสนองพระราชดำริของทุกพระองค์ที่พระราชทานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการปศุสัตว์ การแก้ไขปัญหาขาดสารอาหารโปรตีนในถิ่นทุรกันดาร และพระราชดำริที่พระราชทานความช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนต่างๆ เพื่อให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการผลิตอาหารโปรตีนบริโภคอย่างเพียงพอทั้งในครัวเรือน โรงเรียนและชุมชน มีความรู้ในการประกอบอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น ปีงบประมาณ 2550 กรมปศุสัตว์ดำเนินโครงการพระราชดำริทั้งหมด 39 โครงการ มีลักษณะการดำเนินงานคือ ทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนพัฒนาอย่างเหมาะสม สาธิตและผลิตลูกสัตว์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้คำแนะนำทางวิชาการด้านการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรครูและนักเรียน ให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานเลี้ยงสัตว์ของตนเองได้ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สู่เกษตรกร โรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนบริโภคในครัวเรือน ในโรงเรียนและจำหน่ายเป็นรายได้ รวมทั้งแก้ปัญหาการขาดสารอาหารในเด็กและเยาวชน โดยมีผลการดำเนินงานคือ ศึกษาวิจัยทางด้านปศุสัตว์ 7 เรื่อง สาธิตการเลี้ยงสัตว์ 4,007 ตัว ผลิตลูกสัตว์ 38,197 ตัว ฝึกอบรมเกษตรกร และนักเรียน 4,452 ราย 500 โรงเรียน ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สู่เกษตรกร 2,459 ราย เลี้ยงสัตว์ 14,250 ตัว

5. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านปศุสัตว์เฉพาะหน้าตามความต้องการของแต่ละจังหวัด เป็นจำนวน 54 จังหวัด เกษตรกร 122,183 ราย สัตว์ที่ได้รับผลกระทบ 6,516,055 ตัว ได้แก่ โค 456,131 ตัว กระบือ 45,517 ตัว สุกร 176,408 ตัว แพะ 23,736 ตัว แกะ 1,646 ตัว เป็ด 1,376,793 ตัว ไก่ 3,269,369 ตัว นกกระทา 1,152,683 ตัว น่าน 13,772 ตัว แปลงหญ้าเสียหายจำนวน 7,761.50 ไร่

การให้ความช่วยเหลือ ได้มีการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้าตามความต้องการของแต่ละจังหวัดโดยให้การสนับสนุนพืชอาหารสัตว์ รวมทั้งสิ้น 2,634,167 กิโลกรัม ดูแลสุขภาพสัตว์ 570,286 ตัว แร่ธาตุและเวชภัณฑ์ 534,255 ขวด นอกจากนี้จังหวัดต่างๆ ได้ใช้เงินงบประมาณในการจัดซื้อพันธุ์สัตว์ พืชอาหารสัตว์ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ ยาปฏิชีวนะต่างๆ รวมเป็นเงิน 73,007,759.25 บาท

6. การวิจัยและพัฒนา

ห้องปฏิบัติการอ้างอิงอาเซียนด้านการวิเคราะห์สารตกค้างยาสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการด้านตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าปศุสัตว์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการและประชุมปรึกษาหารือโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียนและสหภาพยุโรป เรื่องกลยุทธ์ในการสร้างความเข้มแข็งการทดสอบอาหารในอาเซียน (Workshop and Expert Consultation on Strategies for Strengthening Food Testing in ASEAN) ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยที่ประชุมได้คัดเลือกให้ห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์และผลผลิตจากสัตว์สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์กรมปศุสัตว์เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงอาเซียนด้านการวิเคราะห์สารตกค้างยาสัตว์ (ASEAN Reference Laboratory for Veterinary Drug)

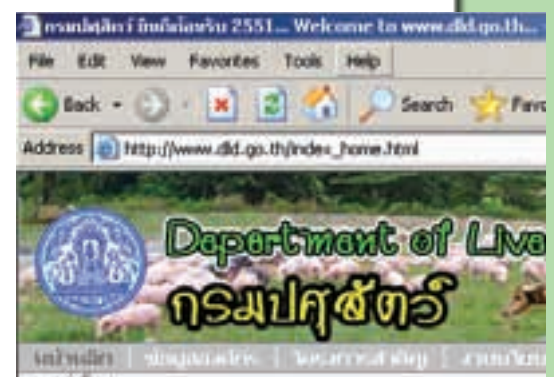
นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ยังได้ประสานงานกับสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม(สมอ.) ซึ่งมีบทบาทรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานวิธีวิเคราะห์อาหารและอาหารสัตว์ ร่วมกับองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน(International Organization for Standardization : ISO)

และร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อทดสอบทดลอง และนำข้อมูลไปเจาะต่อรองให้มีการกำหนดมาตรฐานวิธีวิเคราะห์ดังกล่าวให้เหมาะสมกับสถานะของประเทศไทยเพื่อป้องกันการเสียเปรียบเชิงการค้า ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกประเภทร่วมทำงาน (Participating number) และเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักวิเคราะห์ไทยให้มีบทบาททัดเทียมกับนักวิเคราะห์นานาชาติเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับต่างประเทศ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ฉบับเดียวกันในระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ

7. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยแต่งตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานและส่งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (1) (2) และ (3) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 46 ก เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2549 ทั้งนี้ได้จัดทำแฟ้มจัดข้อมูลตามมาตรา 7 (1) (2) (3) และ (4) ใช้เผยแพร่ ณ ห้องสมุด กรมปศุสัตว์เพื่อให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนและข้อมูลตามมาตรา 9 ผู้มาใช้บริการที่ห้องข้อมูลข่าวสาร 15,369 ราย และในรอบงบประมาณปี 2550 มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการพัฒนา หรือปรับปรุงงานแล้วมาใช้ในการบริหารงานของกรมปศุสัตว์อย่างจริงจัง โดยพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล โดยเน้นให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของกรมปศุสัตว์มากยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสารผ่าน Website www.dld.go.th 355,314 ราย และตอบข้อซักถามทาง e-mail 1,174 ราย โทรศัพท์ 740 ราย และโทรสาร 180 ราย

พันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์

โคเนื้อ

บราห์มัน

ตาก

กบินทร์บุรี

ชาวลำพูน

โคเนื้อเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญมีการเลี้ยงโคเนื้อกันอย่างแพร่หลายเป็นอาหารโปรตีนเพื่อการบริโภค ประชาชนทั่วไปนิยมบริโภคเนื้อโค เนื่องจากเนื้อโคมีปริมาณไขมันและโคเรสเตอรอลที่ต่ำ มีปริมาณของธาตุเหล็กมากกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่นที่เป็นสีขาว

ประเทศไทยได้มีการนำโคพันธุ์เนื้อจากต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงกันหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์ชาร์โรเลส์ บราห์มัน เดวี่ท์ มาสเตอร์ ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันกรมปศุสัตว์มีนโยบายที่จะใช้พันธุ์บราห์มันเป็นพันธุ์พื้นฐานในการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อของประเทศ เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ทนต่อโรคและแมลง กรมปศุสัตว์ได้มีการพัฒนาพันธุ์สัตว์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ให้ผลิตผลที่มีคุณภาพสูง รวม 2 พันธุ์คือ โคพันธุ์กบินทร์บุรี และโคพันธุ์ตาก ซึ่งเป็นพันธุ์ที่เลี้ยงง่ายในสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ไม่เลือกอาหารโตเร็วคุณภาพซากดี

สำหรับโคพื้นเมือง ซึ่งมีขนาดเล็กทนร้อนหากินเก่ง ให้ลูกดกสามารถใช้ประโยชน์จากอาหารหยาบได้ดี แบ่งเป็นหลายชนิด เช่น โคพื้นเมืองสายภาคใต้ (วัวชน) สายภาคเหนือ (ชาวลำพูน) สายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) สายภาคกลาง (วัวลาน)

การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมากชนิดหนึ่ง เกษตรกรไทยสามารถเลี้ยงโคควบคู่กับการทำไร่นา ซึ่งเป็นอาชีพหลักมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยเฉพาะโคพื้นเมือง ซึ่งเลี้ยงในลักษณะการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

กรมปศุสัตว์ได้รวบรวมลักษณะของโคเนื้อพันธุ์ต่างๆ ที่กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาของประชาชนทั่วไป

โคพันธุ์บราห์มัน

ความเป็นมา

โคพันธุ์บราห์มัน เป็นโคที่ทุกประเทศแถบทวีปอเมริกา และยุโรป นำมาใช้ในการผลิตทั้งโคนมและโคเนื้อ ประเทศไทยได้มีการนำเข้าโค บราห์มันจากประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2497 เพื่อนำมาเลี้ยงปรับปรุงพันธุ์ ขยายพันธุ์และพัฒนาพันธุ์กรรมให้ดีขึ้น รวมทั้งสรรหาพ่อแม่พันธุ์ที่มี พันธุ์กรรมยอดเยี่ยมไว้แพร่ขยายพันธุ์ในประเทศ

ลักษณะประจำพันธุ์

โคบราห์มันมี 2 สีคือ บราห์มันเทาและบราห์มันแดง ลักษณะ ภายนอกส่วนใหญ่จะคล้ายกันแตกต่างกันที่สีเท่านั้นคือ ลำตัวจะมีลักษณะ เรียวกลม ศีรษะกว้างดูแข็งแรง หน้าผากหนา หูค่อนข้างยาว ข้อเท้าสั้น แข็งแรง มีข้อดีคือ ทนโรคและแมลง ให้ลูกได้นาน แม่เลี้ยงลูกเก่ง

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	29.49 กก.
น้ำหนักหย่านม	177.63 กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	717 กรัม/วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	900 กก.
แม่พันธุ์	600 กก.
ซากอ่อน	55 เปอร์เซนต์ (%)
ซากเย็น	53 เปอร์เซนต์ (%)

มีเลี้ยงกันทั่วประเทศ แต่เลี้ยงกันมากที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โคพันธุ์ตาก

ความเป็นมา

โคพันธุ์ตากได้เริ่มทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดยใช้วิธี ผสมข้ามพันธุ์ (Cross Breeding) โดยวิธีผสมข้ามพันธุ์แบบผสมสลับ (Criss Crossing) ระหว่างโค พันธุ์ชาร์โรเลส์ และโคพันธุ์อเมริกันบราห์มัน รวม 4 ชั่วอายุ จึงจะได้โคพันธุ์ตาก (ชาร์โรเลส์ 62.5% บราห์มัน 37.5%) เพื่อเป็นการสร้างโคเนื้อพันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะทางพันธุกรรมที่ดี มีความสามารถด้าน การให้ผลผลิตคุณภาพซากที่ดี จากการศึกษาสามารถมั่นใจได้ว่า โคพันธุ์ตาก (ชั่วที่ 3) มีความเหมาะสมที่จะเลี้ยงได้ดีในประเทศไทย และเป็นที่ต้องการของเกษตรกรเป็นจำนวนมาก โคเพศผู้มีอัตราการเจริญเติบโตดีมาก

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	32.4 กก.
น้ำหนักหย่านม	1,194.8 กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	812 กรัม/วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	1,350 กก.
แม่พันธุ์	800 กก.
ซากอ่อน	63 เปอร์เซ็นต์ (%)
ซากเย็น	62 เปอร์เซ็นต์ (%)
มีเลี้ยงกันมากที่ จ.ตาก พิจิตร โลก และนครสวรรค์	

โคพันธุ์กบินทร์บุรี

ความเป็นมา

โคกบินทร์บุรี เป็นอีกพันธุ์หนึ่งที่กรมปศุสัตว์ศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสร้างพันธุ์ขึ้น พันธุ์กบินทร์บุรี เกิดจากการนำโคพันธุ์ซิมเมนทอล ซึ่งเป็นโคสายเลือดยุโรปที่มีการเจริญเติบโตดี คุณภาพเนื้อและการให้น้ำนมสูง นำมาผสมกับโคพันธุ์บราห์มัน ที่มีความทนทานต่อโรคและแมลง เพื่อต้องการรวบรวมข้อดีของทั้งสองพันธุ์ไว้ในโคพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างพันธุ์โคของกรมปศุสัตว์ ที่มีคุณลักษณะเป็นโคพันธุ์ดีให้ผลผลิตเนื้อและนมที่มีคุณภาพสูงเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย กรมปศุสัตว์ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี 2538 จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะประจำพันธุ์

สีน้ำตาลแดง หน้าขาว ลำตัวค่อนข้างใหญ่คุณสมบัติที่ดีคือ ลูกโคกบินทร์บุรีมีความแข็งแรงกว่า ลูกโคบราห์มัน กินนมเก่ง กินหญ้าได้เร็ว อัตราการเลี้ยงรอดสูง ไม่มีปัญหาการคลอดยาก (dystocia)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	32.6 กก.
น้ำหนักหย่านม	183.7 กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	740 กรัม/วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	1,200 กก.
แม่พันธุ์	500 กก.
ซากอ่อน	56 เปอร์เซ็นต์ (%)
ซากเย็น	54 เปอร์เซ็นต์ (%)
ผลผลิตน้ำนม ช่วงการให้นมที่ 1 (217 วัน)	6.35 กก./วัน
ช่วงการให้นมที่ 2 (160 วัน)	7.72 กก./วัน
ผลการศึกษาซากแบบซากกล	
น้ำหนักมีชีวิต	421 กก.
น้ำหนักซากอ่อน	120.5 กก.
เปอร์เซ็นต์ซากอ่อน	55.82 เปอร์เซ็นต์
น้ำหนักหน้าตัดเมื่อซัง	95 ซม.

เริ่มมีเลี้ยงกันที่ จ.ปราจีนบุรี จันทบุรี และราชบุรี

โคพื้นเมืองสายพันธุ์ภาคใต้ (โคชน)

ความเป็นมา

ภาคใต้ของไทยนิยมเลี้ยงฟอโคไว้เพื่อเป็น “โคชน” การชนโค ถือเป็นกีฬาท้องถิ่นของภาคใต้ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ดังนั้นโคพื้นเมืองในเขตภาคใต้ จึงได้รับการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์อย่างต่อเนื่องจากเกษตรกร โดยเฉพาะในกลุ่มที่เลี้ยงโคชน นักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า โคพื้นเมืองในเขตภาคใต้ อาจจะมีเลือดของโคแขกที่เรียกว่า ซีนู (Zebu) ผสมปนเปอยู่บ้าง จึงมีโครงสร้างใหญ่ โดยเฉพาะฟอโคชน

ลักษณะประจำพันธุ์

มีสีแดง น้ำตาลอ่อน น้ำตาลแก่ ดำ น้ำตาล-แดง หน้าผากแคบ หูเล็ก เหนียงคอบาง ไม่พัวขนเป็นหลิบ หนังสะบัดสั้นติดพื้นท้อง ลำลึงค์แนบกระชับพื้นท้อง

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	15.58	กก.
น้ำหนักหย่านม	60.03	กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	212	กรัม/วัน
อายุเมื่อให้ลูกตัวแรก	2.7	ปี
ช่วงการห่างให้ลูก	359	วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ ฟอพันธุ์	500	กก.
แม่พันธุ์	280	กก.

นิยมเลี้ยงกันมากทางภาคใต้ เช่น จ.นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

โคพื้นเมืองสายภาคเหนือ (ขาวลำพูน)

ความเป็นมา

โคขาวลำพูนเป็นโคพื้นเมืองของประเทศไทยพันธุ์หนึ่ง จึงเกิดขึ้นมาอย่างไรไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ยังไม่มีผู้ใดศึกษาอย่างจริงจัง ทำให้ไม่ทราบถึงถิ่นกำเนิดที่แท้จริง มีเลี้ยงกันอยู่ทั่วไป เฉพาะในเขตภาคเหนือ และเลี้ยงกันมากในจังหวัดลำพูนมานานแล้ว โดยเฉพาะเมื่อ 50-60 ปีที่ผ่านมา มีสีขาวปลอดทั้งตัว จึงนิยมเรียกโคพันธุ์นี้ว่า “โคขาวลำพูน”

ลักษณะประจำพันธุ์

มีรูปร่างใหญ่ สูงโปร่ง พูหางขาว หน้าสีชมพู จมูกสีชมพูส้ม เนื้อเขาเนื้อกึบสีน้ำตาลส้ม หน้าผากแบน เหนียงสะบัดสั้นติดพื้นท้อง ขนลำตัวสีขาวเกรียน ขนตาขาว สีของหน้าชมพูส้ม หน้ายาว มีลักษณะเด่นเป็นสง่า จึงได้ถูกคัดเลือกให้เป็นพระโค ในพระราชพิธีแรกนาขวัญ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	18.03	กก.
น้ำหนักหย่านม	103.4	กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	398	กรัม/วัน
อายุเมื่อให้ลูกตัวแรก	2.8	ปี
ช่วงห่างการให้ลูก	370	วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	420	กก.
แม่พันธุ์	280	กก.

โคพื้นเมืองสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

ความเป็นมา

เกษตรกรไทยในภาคอีสานนิยมเลี้ยงโคเพื่อการใช้งานกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ในระยะหลังปริมาณการเลี้ยงโคพื้นเมืองอาจลดน้อยลง เนื่องจากมีการนำโคสายเลือดยุโรปมาผสมพันธุ์และมีการขยายพันธุ์ที่เลี้ยงอย่างกว้างขวางทำให้ได้โคลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงขึ้นได้คุณภาพเนื้อและราคาที่ดีกว่า จึงเป็นที่นิยมของเกษตรกรมาก ปัจจุบันมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม เป็นการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไว้ไม่ให้สูญ

ลักษณะประจำพันธุ์

สีแดง น้ำตาลอ่อน น้ำตาลแก่ ดำ มีขนาดเล็ก

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	17.39	กก.
น้ำหนักหย่านม	88.30	กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	340	กรัม/วัน
อายุเมื่อให้ลูกตัวแรก	2.6	ปี
ช่วงการห่างให้ลูก	370	วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	450	กก.
แม่พันธุ์	280	กก.

มีการเลี้ยงกันมากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งตอนบนและตอนล่างคือ จ.มหาสารคาม อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ขอนแก่น

โคพื้นเมืองสายภาคกลาง (วัวลาน)

ความเป็นมา

การเลี้ยงโคพื้นเมืองในบริเวณภาคกลางมีกันมานานแล้ว เหตุผลที่มี การเลี้ยงลดน้อยลงก็เช่นเดียวกับโคพื้นเมืองสายภาคกลาง แต่ปัจจุบัน เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากขึ้น เนื่องจากเป็นแหล่งอาหารโปรตีน เป็นสัตว์ใช้งาน เป็นแหล่งเก็บเงินของเกษตรกร และเป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมและ ทรัพยากรของประเทศ กรมปศุสัตว์จึงดำเนินโครงการปรับปรุงคุณภาพ โคพื้นเมือง มีการศึกษาวิธีการเลี้ยงดู การจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ ต้นทุนการผลิตที่ต่ำและนำความรู้เผยแพร่แก่เกษตรกรทั่วไป

ลักษณะประจำพันธุ์

สีแดง น้ำตาลอ่อน น้ำตาลแก่ มีขนาดเล็ก น้ำหนักใกล้เคียงกับโคพื้น เมืองสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีไหล่ใหญ่ แต่เล็กกว่าวัวชน สะโพกลีบ รูปร่างเพรียวใช้วิ่งแข่งกัน

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

น้ำหนักแรกเกิด	14.75 กก.
น้ำหนักหย่านม	66.21 กก.
อัตราการเจริญเติบโตระยะกินนม	258 กรัม/วัน
ช่วงการห่างให้ลูก	388 วัน
น้ำหนักโตเต็มที่ พ่อพันธุ์	500 กก.
แม่พันธุ์	350 กก.

เลี้ยงกันมากใน จ.สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี นครปฐม และประจวบคีรีขันธ์

สัตว์ปีก

ไก่พันธุ์โรดไอแลนด์เรด

ไก่พันธุ์โรดไอแลนด์เรด นับว่าเป็นไก่พันธุ์แท้ที่มี ประโยชน์ต่อวงการอุตสาหกรรมไก่เนื้อและไก่ไข่ในโลกปัจจุบัน กรมปศุสัตว์ได้อนุรักษ์และวิจัยพันธุ์มาอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีผสม พันธุ์แบบเลือดชิดสูง

ลักษณะประจำพันธุ์

ขนสีแดงตลอดลำตัว ยกเว้นปลายปีกและหางมีสีดำ หงอนจักร 6-11 จักร เหนียงยาน ตุ่มหูแดง ลำตัวใหญ่ยาวและ กว้าง ผิวหนังขาว ไข่ดก 295+-3 ฟอง/ปี เปลือกไข่สีน้ำตาล อายุเริ่มไข่ 180+-17 วัน ซึ่งกรมปศุสัตว์ใช้ เป็นปู-ย่าพันธุ์ เพื่อผลิตลูกผสมได้อย่างหลากหลายตามความต้องการของเกษตรกร เช่น ไก่เนื้อโตเร็ว (ไก่ พื้นเมือง 5 สาย) ไก่สามสายและพันธุ์ไก่ไข่

ไก่พันธุ์บาร์พลิมัธรีด

กรมปศุสัตว์ได้อนุรักษ์และวิจัยพันธุ์มาอย่างต่อเนื่องควบคู่กับ
ไก่พันธุ์โรดไอแลนด์เรดเป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งเนื้อทั้งไข่

ลักษณะประจำพันธุ์

ขนลายขาวสลับดำ หงอนจักร หน้าแดง แข้งมีสีเหลืองผิวหนัง
สีขาว เปลือกไข่สีน้ำตาล ไข่ดกปีละ 290 ± 5 ฟอง เริ่มไข่เมื่ออายุ
 180 ± 7 วัน กินอาหารวันละ 115 กรัม ใช้เป็นสายแม่พันธุ์พื้นฐานใน
การผลิตลูกผสม ไฮบริดโรด-บาร์ หรือรู้จักกันในนาม ฮาร์โก้ ซึ่งเป็นไก่ไข่ดก 307 ± 2 ฟอง/ปี
และกรมปศุสัตว์ใช้เป็น ปู่-ย่าพันธุ์ เพื่อผลิตลูกผสมได้อย่างหลากหลายตามความต้องการของเกษตรกร
เช่น ไก่เนื้อโตเร็ว (ไก่พื้นเมือง 5 สาย) และไก่สามสาย

ไก่ไทย-บาร์

เป็นไก่พันธุ์ใหม่ที่เกิดจากการวิจัยพันธุ์ไก่ พันธุ์บาร์พลิมัธรีด
ซึ่งปกติจะขนเป็นสีลายดำ

ลักษณะประจำพันธุ์

ขนลำตัว และปีกสีขาว ปลายปีกลายดำ สร้อยคอ และหาง
ลายขาว หางดำหรือลายดำ หงอนจักร เหนียงใหญ่สีแดง แข้งสีเหลือง
ไข่ดก สามารถผลิตไข่ได้ปีละ $290 \pm$ ฟอง/ปี เท่ากับพันธุ์บาร์พลิมัธรีด
และเมื่อผสมข้ามกับพันธุ์ไก่พันธุ์โรดไอแลนด์เรด ลูกที่เกิดมาสามารถแยกเพศได้ตั้งแต่แรกเกิดด้วยสีขน
เพศผู้ขนสีขาว เพศเมียขนสีน้ำตาลไหม้ เป็นไก่พันธุ์ไข่ได้ดีเลิศ ไข่ปีละ $310 \pm$ ฟอง/แม่ และเป็นแม่พันธุ์
เพื่อผลิตลูกผสมพื้นเมืองได้เป็นอย่างดี

ไก่พื้นเมือง (Thai Indigenous Chicken)

เป็นไก่ที่อยู่คู่กับประเทศไทยมานาน แม้แต่ในหนังสือ British
Poultry Standards (1997) ยังรายงานว่า ไก่ชาโม (shamo) ของญี่ปุ่น
เป็นไก่ที่ถูกปรับปรุงจากไก่พื้นเมืองของไทย ไก่พื้นเมืองมีลักษณะหลากหลาย
ปัจจุบันลักษณะสีขนขาวไก่พื้นเมืองยังไม่นิ่ง เพศผู้ส่วนใหญ่จะมีเหลือง
หางดำมากที่สุด รองลงมา จะเป็นประดู่หางดำ เหลืองหางขาว ประดู่
หางขาว สีเขียวและเทาตามลำดับ หงอนเกือบทั้งหมด (85%) เป็นหงอนหิน
สีเข้ม มีสีเหลืองและดำ เพศเมียแข่งคล้ายกับไก่เพศผู้ พ่อพันธุ์ 3.5 กก. แม่พันธุ์ 2.5 กก.

สมรรถภาพการผลิต :

น้ำหนักแรกเกิด	31.0 ± 4.1	กก.
น้ำหนัก 12 สัปดาห์	$1,063.9 \pm 176.0$	กรัม
น้ำหนัก 16 สัปดาห์	$1,508.0 \pm 305.5$	กรัม
อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก	222.8 ± 49.7	วัน
น้ำหนักเมื่อให้ไข่ฟองแรก	1,908.7	กรัม
น้ำหนักไข่ฟองแรก	35.5 ± 5.0	กรัม

ไก่เชียงไฮ้ (Shianghai Chickens)

ไก่พันธุ์นี้ถูกนำเข้ามาในประเทศไทย รวบรวมปี 2524 โดยรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ถวายไข่มิเชื้อแด่สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

ลักษณะประจำพันธุ์

เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะทั่วไปคล้ายๆกับไกโรดไอแลนด์แดง แต่มีรูปร่างและน้ำหนักตัวมากกว่า ไกโรดฯ สีขนมีสีเหลืองเข้ม ขนปลายคอมีสีดำ หงอนจักร แข็งและผิวหนังสีเหลือง เปลือกไข่สีน้ำตาล แข็งมีขน น้ำหนัก : พ่อพันธุ์ 4.0 กิโลกรัม แม่พันธุ์ 3.1 กิโลกรัม

สมรรถภาพการผลิต

อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก	190 ±	วัน
น้ำหนักเมื่อให้ไข่ฟองแรก	2,079 ± 133	กรัม
จำนวนไข่ต่อปี	180 ± 19	ฟอง

ไก่เบตง

เป็นไก่ที่พบมากในอำเภอเบตง อำเภอธารโต จังหวัดยะลา และบางอำเภอในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นไก่ที่มีเชื้อสายมาจากไก่พันธุ์แลนซาน ประเทศจีน

ลักษณะประจำพันธุ์

มีขนสีเหลืองทองถึงเหลืองออกตลอดลำตัว ขนที่ขึ้นเป็นประเภทขนอ่อนและสั้นปกคลุมตลอดลำตัว ทำให้มองดูเหมือนไก่ไม่มีหาง ไม่มีปีก ปากสีเหลืองจางออกจางเข้มแข็งแรง ผิวหนังสีเหลือง หรือสีแดงเรื่อๆ แข็งและนิ้วสีเหลือง หงอนจักรน้ำหนักเมื่อโตเต็มที่ เพศผู้หนัก 3 กิโลกรัม เพศเมียหนัก 2.7 กิโลกรัม ให้ไข่ฟองแรกเมื่ออายุ 169 วัน เมื่ออายุ 5 เดือน ได้น้ำหนัก 1.92 กิโลกรัม ให้อาหารประมาณ 115 กิโลกรัม

ไก่ฟ้า (Chee Fah)

เป็นไก่พื้นเมืองในท้องถิ่น ของชาวเขาในเขตอำเภอภูชี้ฟ้า แม่ฟ้าหลวง เถิง และเชียงแก่น จังหวัดเชียงราย ไก่พันธุ์นี้กรมปศุสัตว์ได้รวบรวมพันธุ์ มาทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ ตั้งแต่ปี 2544

ลักษณะประจำพันธุ์

เพศผู้มีขนหลัง (saddle) และขนหางสีดำ หงอนจักร ขนตาปาก แข็ง ผิวหนัง เนื้อ กระดูกและเครื่องในมีสีดำ เพศเมียมีขนสีเหลืองอ่อนสลับดำทั่วทั้งตัวคล้ายกับลายนกคุ้ม หงอนจักร ขอบตา ปาก แข็ง ผิวหนัง กระดูก และเครื่องในมีสีดำ น้ำหนักมาตรฐาน : พ่อพันธุ์ 2.5 กิโลกรัม แม่พันธุ์ 1.8 กิโลกรัม

สมรรถภาพการผลิต

น้ำหนักแรกเกิด	25.1 ± 3.2	กก.
น้ำหนัก 12 สัปดาห์	849.2 ± 123.6	กรัม
น้ำหนัก 16 สัปดาห์	1,259 ± 217.2	กรัม
อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก	151.4 ± 6.8	วัน
น้ำหนักเมื่อให้ไข่ฟองแรก	1,388.3 ± 178.4	กรัม
น้ำหนักไข่ฟองแรก	30.7 ± 2.0	กรัม

ไก่ฟ้าหลวง (Fah Luang Chicken)

เป็นไก่พื้นเมืองในท้องถิ่น ของชาวเขาในเขตอำเภอภูชี้ฟ้า แม่ฟ้าหลวง เถิง และเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ไก่พันธุ์นี้กรมปศุสัตว์ได้รวบรวมพันธุ์ มาทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ ตั้งแต่ปี 2544

ลักษณะประจำพันธุ์

เพศผู้มีขนหลัง (saddle) และขนสร้อยคอสีเหลืองเข้ม ขนหางมีสีดำ หงอนจักร ขอบตา ปาก แข็ง ผิวหนัง เนื้อ กระดูกและเครื่องในมีสีดำ เพศเมีย มีขนสีเหลืองเข้ม สลับดำทั่วทั้งตัว หงอนจักร ขอบตา ปาก แข็ง ผิวหนัง เนื้อ กระดูกและเครื่องในมีสีดำ น้ำหนัก : พ่อพันธุ์ 2.3 กิโลกรัม แม่พันธุ์ 1.7 กิโลกรัม

สมรรถภาพการผลิต

น้ำหนักแรกเกิด	25.3 ± 2.9	กก.
น้ำหนัก 16 สัปดาห์	$1,253.9 \pm 287.3$	กรัม
อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก	153.3 ± 7.3	วัน
น้ำหนักเมื่อให้ไข่ฟองแรก	$1,376.6 \pm 193.2$	กรัม
น้ำหนักไข่ฟองแรก	30.6 ± 2.1	กรัม

ไก่แม่ฮ่องสอน (Mae Hong Son Chicken)

เป็นไก่พื้นเมืองท้องถิ่นที่เลี้ยงกันมาในชนบทเกือบทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเกษตรกรที่เลี้ยงมีทั้งเกษตรกรในหมู่บ้านต่างๆ และชาวเขา ไม่ว่าจะเป็น มูเซอ ลีซอ ฯลฯ ไก่พันธุ์นี้บางที่เรียกว่า ไก่ดอกรมปศุสัตว์ได้รวบรวมพันธุ์มาทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ตั้งแต่ปี 2544

ลักษณะประจำพันธุ์

เพศผู้มีขนหลัง (Saddle) และสร้อยคอสีเหลืองเข้ม ขนลำตัวและหางสีดำ มีปูขาวที่โคนหาง หงอนจักร แข็งสีดำเรียวเล็กเหมือนไก่ป่า ผิวหนังสีขาว เพศเมีย มีขนสีเหลืองกระหรือสีน้ำตาลอ่อนลายป่า หงอนจักร แข็งสีดำเรียวเล็กเหมือนไก่ป่า ผิวหนังสีขาว พ่อพันธุ์ 1.4 กก. แม่พันธุ์ 0.9 กก.

สมรรถภาพการผลิต

น้ำหนักแรกเกิด	19.9 ± 2.8	กก.
น้ำหนัก 16 สัปดาห์	837.8 ± 160.5	กรัม
อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก	148.8 ± 26.2	วัน
น้ำหนักเมื่อให้ไข่ฟองแรก	829.7 ± 133.6	กรัม
น้ำหนักไข่ฟองแรก	26.7 ± 3.0	กรัม

พันธุ์ไก่ลูกผสม 3 สายพันธุ์

กรมปศุสัตว์มีนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ปีกและเทคโนโลยีการจัดการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และการเลี้ยงดูของเกษตรกรรายย่อยในท้องถิ่นและเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งในปัจจุบันความนิยมของผู้บริโภค เน้นไปที่ไก่พื้นเมืองพันธุ์แท้ เพราะรสชาติเนื้อแน่น ไขมันต่ำ และเนื้อมีกลิ่นหอม ซึ่งตรงกันข้ามกับไก่เนื้อโตเร็ว ดังนั้นกลุ่มงานสัตว์ปีก กองบำรุงพันธุ์สัตว์ จึงได้ทำการวิจัยผสมพันธุ์ไก่สามสายพันธุ์ขึ้นมา เพื่อทำเป็นสายแม่พันธุ์ที่มีคุณสมบัติให้ลูกดก สามารถผลิตลูกได้ 150-180 ตัว/แม่/ปี เจริญเติบโตเร็ว น้ำหนัก 1.7 กก. ภายใน 16 สัปดาห์ เนื้อหน้าอกเต็ม เมื่อนำไปผสมกับไก่พื้นเมืองแล้วจะให้ลูกผสมสายที่มีคุณภาพเนื้อทัดเทียมกับไก่พื้นเมือง

เปิดพันธุ์ปากน้ำ

เป็นเปิดพื้นเมืองที่กรมปศุสัตว์อนุรักษ์และพัฒนาต่อเนื่องมากกว่า 30 ปี จนมีขีดความสามารถในการให้ผลผลิตไข่ปีละ 280-300 ฟอง กินอาหาร 120-130 กรัม/ตัว/วัน ไข่หนัก 1 กิโลกรัม กินอาหาร 2.8 กิโลกรัม เริ่มไข่อายุ 150 วัน เลี้ยงง่าย ต้านทานโรค แข็งแรง เหมาะสำหรับเกษตรกรรายย่อยในชนบทและสำหรับผสมข้ามพันธุ์กับเปิดพันธุ์กบินทร์บุรี จะให้ลูกผสมที่มีผลผลิตสูงไข่เฉลี่ย 320-328 ฟอง/ปี

เปิดไยกบิณบุรี

เดิมเป็นเปิดพันธุ์กากีแคมเบลล์ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ให้มีลักษณะพิเศษเฉพาะพันธุ์คือ เพศเมียจะมีขนเป็นสีกากีตลอดลำตัว ขาและแข้งสีส้ม ปากสีน้ำเงินประจำ เริ่มไข่เมื่ออายุ 150-160 วัน น้ำหนักตัวเมียเริ่มไข่ 1,450-1,500 กรัม สามารถไข่ได้ 145-160 กรัม/ตัว และอายุการให้ไข่ 1-2 ปี แต่ปีแรกจะให้ไข่มากที่สุด ส่วนเพศผู้จะมีลักษณะพิเศษคือ ตัวใหญ่กว่าเพศเมีย น้ำหนักอยู่ระหว่าง 1,700-1,800 กรัม/ตัว หัวมีขนสีเขียวแก่คลุมลงมาถึงกลางลำคอ โดยเฉพาะเปิดหนุ่มอายุ 5-7 เดือน ขนหัวและคอจะมีสีเขียวแก่ชัดเจนและสีนี้จะค่อยๆ จางลงจนเป็นสีน้ำเงินปนดำ เมื่อเปิดอายุมากขึ้น ขนหาง 2-3 เส้นจะงอโค้งขึ้นด้านบน ปลายขนหางและปลายขนปีกจะมีสีน้ำตาลดำ ขนลำตัวสีเทา แต่ขนจากกลางลำคอจนถึงไหล่ และหน้าอกด้านหน้าจะมีสีน้ำตาลเข้ม ขนแข้งสีส้ม ปากสีน้ำเงินปนดำ

เปิดพันธุ์นครปฐม

เปิดนครปฐม เป็นเปิดพันธุ์พื้นเมืองที่ใกล้สูญพันธุ์ สถาบันวิจัยและพัฒนาสัตว์ปีกแห่งชาติได้รวบรวมพันธุ์มาจากชายแดนภาคใต้ 20-30 ตัว เป็นฝูงสุดท้ายที่รวบรวมได้ เมื่อปี พ.ศ. 2533 ปัจจุบันทำการวิจัยด้านพันธุกรรมและพัฒนาพันธุ์ เพื่อวัตถุประสงค์ให้เป็นเปิดที่ให้ทั้งไข่ และเนื้อ และต้านทานโรค ซึ่งกรมปศุสัตว์จะดำเนินการจดทะเบียนเป็นแหล่งพันธุกรรมสัตว์พื้นเมืองต่อไป

เปิดเทศพันธุ์ท่าพระ

เปิดเทศพันธุ์พื้นเมืองที่เลี้ยงอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งเป็นเปิดเนื้อเติบโตเร็ว ตัวใหญ่ ฟักไข่ได้เอง กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์จึงมีนโยบายให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระเลี้ยง เพื่อปรับปรุงพันธุ์ตั้งแต่ปี 2527 มุ่งเน้นเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตไข่

ด้านการให้ผลผลิต เปิดเทศพันธุ์ท่าพระ 2 สามารถไข่ ได้เพิ่มจำนวนจากเดิม 77 ฟอง ต่อปี เป็น 98 ฟองต่อปี อายุเริ่มไข่ 7 เดือน ไข่เปลือก 4-5 ชุด เฉลี่ยชุดละ 17-20 ฟอง ช่วงห่างของการไข่แต่ละชุด 52 วัน น้ำหนักไข่เฉลี่ย ฟองละ 75 กรัม และกำลังดำเนินการปรับปรุงพันธุ์ เพื่อให้ผลผลิตไข่ 150 ฟองต่อปี อายุของเปิดเทศที่เหมาะสมสำหรับขนส่งตลาดอยู่ที่ 12 สัปดาห์ จะให้ผลผลิตสูงเริ่มจากอายุแรกเกิด-12 สัปดาห์ อาหารที่ใช้จำนวน 7.25 กิโลกรัม จะได้น้ำหนักเปิดเฉลี่ย 2.67 กิโลกรัม มีอัตราแลกเนื้อ 2.8:1

เปิดเทศกบินทร์บุรี

เปิดเทศกบินทร์บุรี เป็นเปิดที่ได้รับการวิจัยและพัฒนา มาจากเปิดเทศบาร์บารีซึ่งมาจากประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี พ.ศ. 2533 ลักษณะขนมีสีขาวปลอด ยกเว้นบริเวณกลางหัวมีจุดดำ มีการเจริญเติบโตเร็ว ให้ไข่ดกเปลือก 160-180 ฟอง/แม่เริ่มไข่เมื่ออายุ 6-7 เดือน เพศผู้โตเต็มที่ 4.5-5 กิโลกรัม เพศเมีย 2.8-3 กิโลกรัม กินอาหารวันละ 150-160 กรัม ปัจจุบันได้ขยายพันธุ์ไปทั่วประเทศ ได้รับความนิยมสูงมาก เนื่องจากเลี้ยงง่ายในสภาพชนบท เติบโตเร็ว สามารถขนส่งตลาดได้เมื่อน้ำหนักตัว 3.5 กิโลกรัม ภายใน 60-70 วัน อัตราการแลกเนื้อ 3.5:1 คุณภาพเนื้อสีแดงคล้ายเนื้อโคมีไขมันต่ำ เนื่องจากขนสีขาวทำให้ราคาดี เมื่อนำไปชำแหละ สามารถขยายพันธุ์ได้เอง ปัจจุบันได้ขยายพันธุ์สู่เกษตรกรทั่วทุกภาคของประเทศ

การพัฒนาการผลิตพันธุ์แพะ

1. แพะพันธุ์เองโกลบูเบียน

น้ำหนัก

แรกเกิด	2.5	กก.
อายุ 3 เดือน	15	กก.
โตเต็มที่ผู้	60-70	กก.
โตเต็มที่เมีย	50-60	กก.

กรมปศุสัตว์นำเข้ามาเพื่อปรับปรุงพันธุ์แพะพื้นเมืองให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นแพะที่ให้ทั้งเนื้อและนม เหมาะสมกับสภาพเขตร้อนชื้น สันจมูกโค้ง ใบหูยาวปรก

2. แพะเนื้อพันธุ์บอร์

น้ำหนัก

แรกเกิด	4	กก.
อายุ 3 เดือน	20	กก.
โตเต็มที่ผู้	65-90	กก.
โตเต็มที่เมีย	55-70	กก.

กรมปศุสัตว์นำเข้าจากประเทศแอฟริกาใต้ เมื่อปี พ.ศ. 2539 เป็นแพะเนื้อขนาดใหญ่ ลักษณะเด่นคือมีลำตัวสีขาว หัวและคอจะมีสีแดง ใบหูยาวปรก

3. แพะนมพันธุ์ชานเนล

น้ำหนัก

แรกเกิด	3.3	กก.
อายุ 3 เดือน	17	กก.
โตเต็มที่ผู้	70-80	กก.
โตเต็มที่เมีย	50-50	กก.

แพะชานเนล มีลักษณะสีขาวทั้งตัว ใบหูเล็กตั้ง หน้าตรง เป็นแพะที่ให้ให้น้ำนมสูงที่สุด ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย 2.2 กก. ระยะการให้นม 200 วัน

4. แพะนมพันธุ์อัลไพน์

น้ำหนัก

แรกเกิด	3.8	กก.
อายุ 3 เดือน	18.5	กก.
โตเต็มที่ผู้	60-70	กก.
โตเต็มที่เมีย	50-55	กก.

แพะอัลไพน์ มีลักษณะสีดำ หรือสีน้ำตาลดำ ใบหูเล็กตั้ง หน้าตรงมีแถบสีขาว เป็นแพะที่ให้ให้น้ำนมสูง ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย 2.0 กก. ระยะการให้นม 200 วัน

5. แพะพันธุ์กอกเกนเบอร์ก

น้ำหนัก

แรกเกิด	3.5	กก.
อายุ 3 เดือน	18	กก.
โตเต็มที่ผู้	60-70	กก.
โตเต็มที่เมีย	50-55	กก.

แพะทอกเกินเบอร์ก มีลักษณะสีช็อคโกแลต หรือสีโกโก้ ใบหูเล็กตั้ง หน้าตรง มีแถบสีขาว เป็นแพะที่ให้น้ำนมสูง ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ย 1.7 กก. ระยะการให้นม 200 วัน

การปรับปรุงพันธุ์แพะเนื้อกรมปศุสัตว์

โดยใช้พ่อบอร์หรือแองโกลนูเบียนคุมฝูงแม่พื้นเมืองผลิตลูกแพะ แบบยกกระดืบสายเลือด 50-75% เพื่อให้มีรูปร่างขนาดน้ำหนักตัวผลผลิตเนื้อเพิ่มขึ้น

การปรับปรุงพันธุ์แพะนมกรมปศุสัตว์

โดยใช้พ่อซานเนน หรือ อัลไพน์ หรือทอกเกินเบอร์กคุมฝูงแม่พื้นเมือง ผลิตลูกแพะ แบบยกกระดืบสายเลือด 50-75% เพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำนมสูงขึ้น

การพัฒนาการผลิตพันธุ์แกะ

1. แกะเนื้อพันธุ์กากาติน

น้ำหนัก

แรกเกิด	2.5-3.5	กก.
อายุ 3 เดือน	18-20	กก.
โตเต็มที่ผู้	60-70	กก.
โตเต็มที่เมีย	55-60	กก.

กรมปศุสัตว์ได้รับการสนับสนุนพ่อพันธุ์นี้จากสถาบันวินรีดสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2532 เป็นแกะเนื้อที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี เลี้ยงปล่อยทุ่งหญ้าธรรมชาติได้ผลัดขนได้เองเมื่อร้อน ทนพยาธิภายใน เนื้อแกะคุณภาพดีไม่มีกลิ่น

2. แกะเนื้อพันธุ์ซานตาอีเบล

น้ำหนัก

แรกเกิด	2.5-3.8	กก.
อายุ 3 เดือน	18-20	กก.
โตเต็มที่ผู้	80-90	กก.
โตเต็มที่เมีย	50-65	กก.

เป็นแกะนำเข้าจากประเทศบราซิล ปี พ.ศ. 2540 ขนาดใหญ่ ใบหูยาวปรก จมูกโค้งงู

3. แกะเนื้อพันธุ์บาร์บาโดส แบล็คเบลลี

น้ำหนัก

แรกเกิด	2.8	กก.
อายุ 3 เดือน	13.4	กก.
โตเต็มที่ผู้	55-70	กก.
โตเต็มที่เมีย	40-55	กก.

เป็นแกะเนื้อ มีสีน้ำตาลอ่อนถึงเข้ม และจะมีสีดำที่ใต้คาง ใต้ใบหู ขอบตา และพื้นที่ท้องลงมาถึงใต้ขา มีลักษณะพิเศษคือให้ลูกดก อัตราการเกิดลูกแฝดสูงถึง 60.8% แม่แกะวัยเจริญพันธุ์หนัก 45 กก. ขนาดครอก 1.5-2.3 ตัวต่อครอก

4. แกะเนื้อพันธุ์ดอร์เปอร์

น้ำหนัก

แรกเกิด	4.0 กก.
อายุ 3 เดือน	30 กก.
โตเต็มที่ผู้	80-95 กก.
โตเต็มที่เมีย	60-75 กก.

เป็นแกะที่มีลักษณะเนื้อคุณภาพสูง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี ทนแล้ง มีลำตัวสีขาว หัวสีดำ ไม่มีเขา

หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่เลี้ยงแพะแกะ

หน่วยงาน	แพะ	แกะ	รหัส	โทรศัพท์
ศ.หนองขาว ราชบุรี	1, 2		032	261090
ศ.ตาก	3		055	511728
ศ.สุราษฎร์ธานี	1, 2		077	286939
ศ.ยะลา	1, 2, 3		073	214210
ส.ปากช่อง	4		044	313072
ส.ชัยภูมิ	1, 2	4, 5, 6	044	812370
ส.แม่ฮ่องสอน		7, 8, 5	053	611031
ส.ปลวกแดง ระยอง		1, 2, 5	038	618461
ส.เทพา สงขลา	1, 2	3, 5	074	239910
ส.ปัตตานี	1, 4, 5, 6		073	335935
ส.นราธิวาส	1, 2	1, 2	073	512279
ส.กระบี่	1, 2		075	621347
ส.ตรัง	3		075	218476

แพะเนื้อ 1 = แองโกลนูเบียน

2 = บอร์

3 = ฟินเมือง

แพะนม 4 = ซาเนน

5 = อัลไพน์

6 = ทอกเกินเบอร์ก

แกะเนื้อ 1 = คาทาดิน

2 = ซานตาอีนัส

5 = ฟินเมือง

แกะขน 6 = เมอริโน

8 = คอริเดล

3 = บาร์บาโดส

4 = ดอร์เปอร์

7 = บอนด์

จำหน่ายขนาดอายุ 3 เดือนขึ้นไป (น้ำหนัก 15 กก.) ทุกเพศราคาเท่ากันคิดราคาตามน้ำหนักตัว กก.ละ 60 บาท และบวกเพิ่มค่าสายพันธุ์อีกคือ พันธุ์แท้เพิ่ม 1,000 บาท ลูกผสม 50% เพิ่ม 500 บาท 75% เพิ่ม 750 บาท

การเลี้ยงกวางไทยเป็นสัตว์เศรษฐกิจ

ชื่อสามัญ Sambar Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cervus unicolor*

กวางไทย หรือเรียกกันว่า กวางม้า กวางควาย หรือ กวางป่า (Sambar Deer) สูง 135-150 ซม. น้ำหนักตัวผู้ 250-320 กก. ตัวเมียหนัก 155-250 กก. สูง 120 ซม. มีเขาเฉพาะตัวผู้ เกษตรกรนิยมเลี้ยงเพราะให้ผลผลิตเนื้อปริมาณมาก ให้น้ำหนักเข่าอ่อนสด 3-4 กก. เป็นเข่าอ่อนที่นิยมมากในตลาดเอเชีย

เป็นกวางที่ไม่มีฤดูผสมพันธุ์เช่นกวางอื่นๆ ในเขตหนาว โดยทั่วไปกวางตัวเมียสามารถผลิตลูกได้เมื่ออายุประมาณ 18 เดือน กวางตัวผู้จะสามารถผสมพันธุ์ได้เมื่ออายุประมาณ 15 เดือน ระยะอุ้มท้อง 8 เดือน ให้ออกครั้งละ 1 ตัว

กวางตัวผู้จะผสมพันธุ์ในช่วงเขาแข็งและตกมัน (rut) จะดุร้ายและมักอันตรายที่สุดในช่วงนี้

เนื้อกราย

ชื่อสามัญ Hog Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cervus porcinus* (*Axis porcinus*)

เนื้อทราย เป็นกวางที่มีขนาดเล็ก แต่ดูแล้วค่อนข้างเจ้าเนื้อ อ้วนเตี้ยคล้ายหมู ตัวผู้โตเต็มที่หนัก 45-50 กก. สูง 70 ซม. ตัวเมียหนัก 30 กก. สูง 61 ซม. มีเขาเฉพาะตัวผู้

เนื้อทรายสามารถผสมพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี ระยะตั้งท้อง

ประมาณ 8 เดือน โดยปกติตกลูกครั้งละ 1 ตัว

เนื่องจากเนื้อทรายเป็นกวางที่ชอบมุด ดังนั้น ในการทำรั้วแปลงหญ้าในส่วนที่ติดดินควรก่ออิฐหรือตอกหมุดฝังดินยี่ดั่งให้แน่น เนื้อทรายไม่ควรเลี้ยงปนกับกวางพันธุ์อื่น

กวางสายพันธุ์ต่างประเทศ

ชื่อสามัญ Rusa Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cervus timorensis*

กวางรูซ่า มีขนาดตัวเล็ก ให้เนื้อน้อยตัวละ 35 กก. และให้น้ำหนักเข่าอ่อนสดน้อย 1 กก. (อยู่ได้ในพื้นที่อากาศแห้งในมาเลเซียมักพบเป็นวัณโรคปอด)

เปรียบเทียบการเจริญเติบโตของกวางรูซ่า (ศูนย์วิจัยฯ หนองกวาง)

กวางรูซ่า	ตัว	เมีย
น้ำหนักแรกเกิด (กก.)	5.3	4.5
น้ำหนักอายุ 4 เดือน (กก.)	28.5	21.5
น้ำหนักอายุ 16 เดือน (กก.)	95.5	65
อัตราการเติบโต (กรัม/วัน)		
- ก่อนหย่านม	125.5	127.8
- หลังหย่านม	175	120
ประสิทธิภาพการใช้อาหาร	10.0	10.2

กวางแดง

ชื่อสามัญ Red Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cervus elaphus*

น้ำหนัก 300-400 กก.

ส่วนสูง 150-160 ซม.

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศเขตหนาวอากาศแห้ง นิยมเลี้ยงในยุโรป นิวซีแลนด์ และเป็นกวางที่ให้เขาอ่อนที่ใหญ่ใ้ให้น้ำหนักเขาอ่อนสด 4-5.5 กก.

กวางฟอลโล

ชื่อสามัญ Fallow Deer

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dama dama*

น้ำหนัก 50-80 กก.

ส่วนสูง 75-105 ซม.

เป็นกวางขนาดเล็ก มีถิ่นกำเนิดในเมดิเตอร์เรเนียน สืบคล้ายกวางดาว มีจุดขาว กวางโตเต็มที่เขาแผ่ขยายคล้ายรูปฝ่ามือ (palmate area) กว้าง 8-25 ซม. และยาว 39 ซม.

จัดพิมพ์โดย

กองแผนงาน กรมปศุสัตว์

โทร. 0-2653-4444 ต่อ 2241-2244, 2251-2254

โทรสาร 0-2653-4460

<http://www.dld.go.th/planning>

